
Jaarverslag 2024

Jaarverslag 2024

Datum van goedkeuring **23/01/2025**

Volgnummer 2025 | 001

Coördinator + e-mailadres Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Co-auteur + e-mailadres Katelijne Symens, katelijne.symens@minaraad.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Beste lezer,	3
Procesbeschrijving.....	5
Jaarverslag 2024.....	6
1 Enkele basisgegevens	6
2 Inhoudelijke verwezenlijkingen van het werkjaar 2024	7
Adviezen en andere resultaten inzake klimaatbeleid.....	7
Adviezen en andere resultaten inzake materialenbeleid en circulaire economie	8
Adviezen en andere resultaten inzake lucht- en hinderbeleid.....	10
Adviezen en andere resultaten inzake waterbeleid	11
Adviezen en andere resultaten inzake biodiversiteits- en ecosysteembeleid.....	13
Adviezen en andere resultaten inzake regelgeving en <i>governance</i>	15
3 Kengetallen: ‘ <i>inputs</i> ’ in 2024	19
Algemene ‘ <i>input</i> ’: de wettelijke basis.....	19
Aantal beleidsgerichte adviesvragen	19
De gestelde adviesvragen naargelang de rechtsgrond.....	19
Uitvoeringsgerichte adviesvragen neemt de Mineraad doorgaans niet op	21
Financieel verslag.....	21
Inzet van raadsorganisaties, raadsleden en secretariaatsleden.....	21
4 Kengetallen: ‘ <i>throughput</i> ’ in 2024.....	21
‘Werk-events’ – hoeveelheid werkvergaderingen, hoorzittingen enz.	21
‘Werk-events’ per werkveld.....	22
Raadszittingen versus schriftelijke procedures voor adviesvaststelling.....	23
Aanwezigheden op raadszittingen.....	24
Zittingen van het Dagelijks Bestuur	24
5 kengetallen: ‘ <i>outputs</i> ’ in 2024 en in de afgelopen werkjaren.....	25
Kwantitatief beeld van het advieswerk in 2024 en in de afgelopen jaren	25
Het geleverde advieswerk vanuit het oogpunt van de werkvelden	27
Geproduceerde kennisdocumenten in 2024, vergeleken met de andere jaren	28
Geproduceerde kennisdocumenten bij de onderscheiden werkvelden	29
Interne hoorzittingen, open hoorzittingen en studiedagen	30

Beste lezer,

Met voorliggend document krijgt u een inkijk in de werking van de Minaraad van het werkjaar 2024. Als u vraagt wat er in het afgelopen jaar bijzonder is geweest, dan kan ik het volgende antwoorden.

- In het voorjaar organiseerden we, samen met het Europese netwerk EEAC en met onze federale collega's van de FRDO, een conferentie over Europees **adaptatiebeleid**. Als meer concrete stap organiseerden we in oktober een terreinbezoek over adaptatiebeleid in het bosbeheer.
- In de herfst organiseerden we studie-momenten inzake de '*Global Resources Outlook*' en wat betreft het perspectief van de Vlaamse **bio-economie**. In hetzelfde werkveld verzorgden we een briefing over de Europese '*Critical Raw Materials Act*'.
- Op eigen initiatief stelden we in de zomer adviezen vast inzake de kwesties van de **financiering van het waterbeleid** en de structuur van het **oppervlaktewaterbeheer**. We ondernamen ook diverse overlegprocessen in dat verband, of droegen hiertoe bij.
- We lieten in het voorjaar hoorzittingen doorgaan en een studieopdracht uitvoeren rond het thema '**klimaatgerichte renovatie van ons Vlaamse gebouwenbestand**' – het resultaat van dit laatste werd door ENERGYVILLE in september opgeleverd.
- We startten een programma op '**van normstelling tot vergunningverlening**', waarbij we via deelprojecten verbetervoorstellen proberen te formuleren. Dit programma stelt ons er ook toe in staat om oplossingsgerichter in te gaan op de zich hierbij aandienende adviesvragen.
- We brachten een overzicht uit van het in de afgelopen vijf jaar geleverde werk, van de Minaraad, rond **Europese ontwikkelingen**. Bovendien lanceerden we een reeks 'briefings' over recent tot stand gekomen Europese richtlijnen en verordeningen, en gaven advies bij enige Vlaamse mandaatbepalingen voor Europese dossiers.
- Aan het einde van het jaar brachten we een bijna-unaniem advies uit over het systeem van de **natuurbeheerplannen** (op eigen initiatief), alsook een unaniem advies, samen met SERV, SALV en SARO, over de te ondernemen implementatie van de Europese **Natuurherstelwet**.

In 2024 fungeerde **Erik Grietens** als voorzitter over het geheel van deze processen – dit keer op voordracht van raadsorganisatie Bond Beter Leefmilieu. Onder zijn voorzitterschap nam het Dagelijks Bestuur niet alleen de nodige 'dagelijkse' beslissingen, maar ging het vlak voor het zomerreces ook 'in conclaaf', om de kwaliteit van de processen en de raadsproducten kritisch te bespreken. Ik wil hem dan ook in het bijzonder danken voor de constructieve manier waarop hij zijn voorzitterschap heeft ingevuld.

Met dit alles maakte de Minaraad ook in 2024 zijn rol waar, als **uniek forum** waar partners uit verschillende sectoren met elkaar in gesprek gaan rond kwesties van omgevingsbeleid en klimaatbeleid. Dankzij deze adviesraad worden veel **complexe spanningsvelden** al vroeg in het proces besproken, wat helpt om gedragen oplossingen te formuleren. Dit is bijzonder waardevol, want hoewel elke sector zijn eigen streefbeelden heeft, maakt juist de samenwerking binnen de Minaraad het verschil.

Vlaanderen is een welvarende en dichtbevolkte regio, maar ook een land van **compromissen**. In deze complexe geopolitieke situatie staan we voor tal van uitdagingen. Alleen door deze **samenwerking** kunnen we zorgen voor een duurzame en veerkrachtige toekomst waarin economische groei hand in hand gaat met het behoud en herstel van onze natuurlijke rijkdommen en ons milieu. Op deze krachtlijn wil ik ook als voorzitter de Minaraad inspireren. Wat ons allen hier vandaag bindt, is de ambitie om bij te dragen aan de globale uitdagingen van onze tijd.

Veel leesplezier!

Valérie Vandenabeele
Voorzitter Minaraad 2024

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag:	Niet van toepassing
Rechtsgrond van de adviesvraag:	Bestuursdecreet, artikel III, 106
Adviestermijn:	Niet van toepassing
Vorbereidende werkgroep:	Dagelijks Bestuur

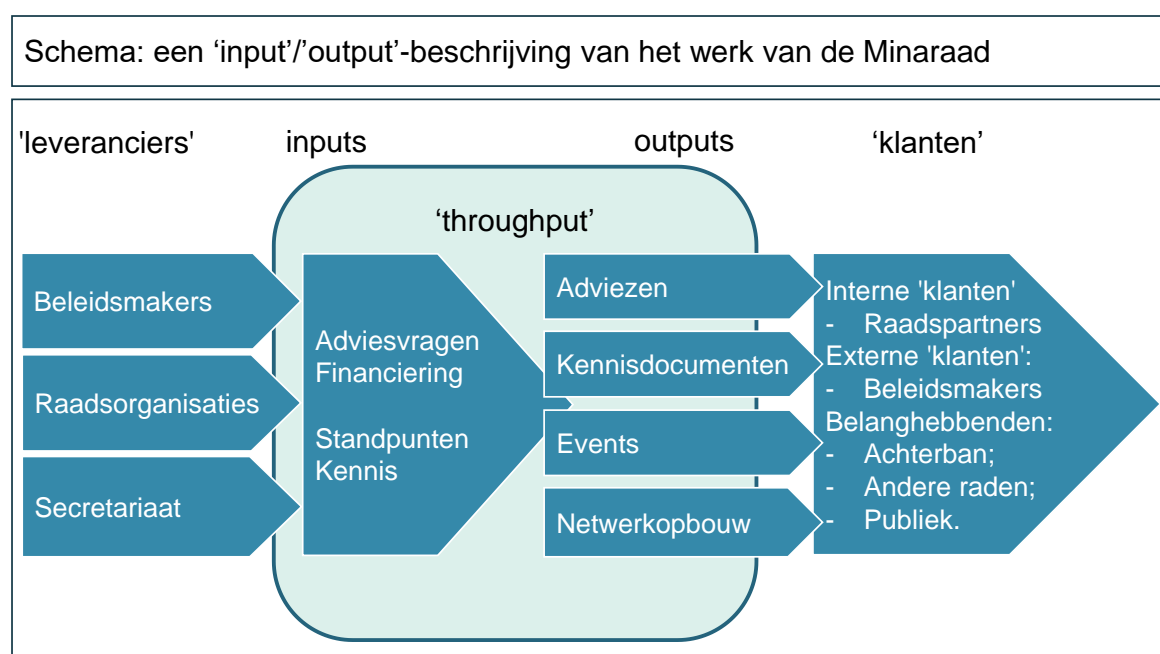
Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bepaalt, in artikel III.106.: *“Een strategische adviesraad brengt jaarlijks verslag uit van zijn werkzaamheden en publiceert dat op zijn website.”*.

Het huishoudelijk reglement van de Minaraad bepaalt, in artikel 12: *“Het dagelijks bestuur is ook bevoegd voor het ontwerpen van het [...] jaarverslag.”*.

1 Enkele basisgegevens

De algemene opdracht van de Minaraad bestaat er in om (1) advies uit te brengen ten behoeve van de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement, (2) bij te dragen tot het vormen van een beleidsvisie, (3) de maatschappelijke ontwikkelingen te volgen en te interpreteren, en (4) reflecties aan te leveren bij beleidsnota's. Bij de uitvoering van zijn opdracht genereert de Minaraad bovendien ook op een gestructureerde wijze een reeks 'interne overlegprocessen', en gaat hij diverse samenwerkingsverbanden aan met externe partners.

Voorliggend jaarverslag is, wat de hoofdstukken 3, 4 en 5 aangaat, gebaseerd op een input-output-model van de werking van de Minaraad, zoals weergegeven in navolgend schema.

- Aan de 'input'-zijde zijn er de adviesvragen en het voorziene overheidsbudget, aangeleverd door de beleidsmakers, zowel als de standpunten en de kennis die aangeleverd worden door de raadsorganisaties en het secretariaat.
- De 'throughput' betreft de processen binnen in de Minaraad: vooral werkgroepsvergaderingen, raadszittingen en zittingen van het dagelijks bestuur.
- Aan de 'output'-zijde zijn er de adviezen, diverse types kennisdocumenten, events evenals, meer indirect, netwerkopbouw.

Maar de raadsactiviteiten hebben ook en vooral een inhoudelijke component: wat werd er geadviseerd en wat werd er bestudeerd of besproken? Daarom komt er, vooraleer op die kengetallen in te gaan, eerst een hoofdstuk 2, met samenvattingen voor alle in 2024 verstrekte adviezen, ondernomen kennisinitiatieven en georganiseerde 'events'.

2 Inhoudelijke verwezenlijkingen van het werkjaar 2024

De hierna volgende beschrijving heeft alleen betrekking op de vastgestelde adviezen van het werkjaar 2024 – dus niet op kennisdocumenten, events enz. Het gaat om 18 samenvattingen, dus 18 adviezen..

De samenvattingen zijn gerangschikt per werkveld (bv. ‘biodiversiteit en ecosystemen’). Binnen elk werkveld zijn ze vervolgens chronologisch gerangschikt. Elke adviezsamenvatting wordt gegeven in het bestek van 10 à 15 regels. Telkens gaat de samenvatting vergezeld van een korte duiding van waargenomen effecten van het beschreven advies.

Adviezen en andere resultaten inzake klimaat- en energiebeleid

[1] Brief-van-niet-advisering n° 14, van 11 januari 2024 m.b.t. het **ontwerpbesluit CO₂-vervoersnetwerken**, vanwege de bevinding dat de Minaraad in het jaar voorheen afdoende had geadviseerd met [Advies 2023|15](#), van 4 mei 2023, over het ontwerp van decreet over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest.

[2] Brief-van-niet-advisering n° 91, van 23 februari 2024, naar aanleiding van de vraag van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling om mee een advies te onderschrijven over het **Nationaal Energie- en Klimaatplan**.

[3] Besloten hoorzitting “**Visievorming hernieuwbare energie**”, 23 januari 2024

Op dit contactmoment, met een 20-tal deelnemers, gaf de delegatie van ODE tekst en uitleg bij hun algemene visietekst (‘memorandum’), waarna een reeks uiteenzettingen volgde van de recent uitgebrachte visieteksten over zonne-energie, over duurzame warmte, over bio-energie, over warmtenetten en over windenergie. Elk gedeelte ging gepaard met een navolgende gedachtewisseling, rond onder meer volgende trefwoorden: circulaire economie, collectieve voorzieningen, communicatie, competenties, digitalisering, gelijk speelveld, geothermie, infrastructuur, investeringszekerheid, natuurbehoud, netwerken, regelgevingskwaliteit, ruimtelijke inpassing, systeemintegratie, technologie-neutraliteit, vergunningenbeleid.

[4] [Open hoorzitting “Wonen in Vlaanderen: op weg naar energielabel A”](#), 25 januari 2024

Deze gecombineerde VLEVA/MINA-sessie over Europese milieu- en energie-actualiteit ging door op 25 januari 2024. Naast uiteenzettingen over het net opgestarte Belgische voorzitterschap – door Thomas Depaepe (attaché Energie, PV/VEKA) en door Rik De Baere (Dpt. Omgeving, afdeling SIDO) – ging alle aandacht naar het verdiepingsthema: het voorlopig bereikte akkoord inzake de EPBD (“Energy Performance of Buildings Directive”). Wat dit betreft werd de key-note verstrekt door Anette Persson (Commissie: DG Energie), waarna Marijke De Meulenaer (Vlaams ‘piloot’, VEKA) inzicht verschafte in de Vlaamse kijk op EPBD. Tot slot volgden eerste reflecties vanwege Marc Dillen (Embuid Vlaanderen), Maarten De Grootte (VITO/Energyville) en raadslid Pieter Ledeganck (Gezinsbond).

[5] Besloten hoorzitting “**Macro-economische aspecten van renovatiebeleid**”, 9 april 2024

Aan deze hoorzitting, met representanten van de Nationale Bank van België, die doorging op 9 april 2024, namen een 15-tal personen deel. De presentaties werden gegeven door Thomas Stoerk (klimaateconoom), Carine Swartenbroekx (energie-econoom) en Peter Reussens (econoom woningmarkt). In de navolgende gedachtewisseling kwamen volgende onderwerpen aan bod: capaciteitstarieven, decarbonisatie, distributienet, energie-efficiëntie, gascondensatieketels, financiële prikkels, financieringsnoden, klimaatneutraliteit, minimum-EPC-waarde, nationaal energie- en klimaatplan, renovatieverplichting, ruimtelijke ordening, segmentatie woonbestand, warmtepompen, woningprijzen.

[6] Besloten hoorzitting “**investeringszekerheid voor windenergie**”, 25 april 2024

Er namen een tiental raadsleden en genodigden deel. In hoofdzaak ging de zitting over de, in opdracht van VWEA en FEBEG, bestelde studie – uitgevoerd door 3E – over investeringszekerheid voor windenergie in Vlaanderen post 2023. De toelichting werd gegeven door Kristof Vanhoorne (Luminus), Luc Huysmans (FEBEG); Jan Winters (voorzitter VWEA-stuurgroep) en Maarten Dedeyne (Directeur VWEA). Trefwoorden tijdens de toelichting en de gedachtewisseling tussenin waren: certificatensteun, (c)PPA’s, ((*corporate*) *Power Purchasement Agreements*) en CfD’s (*Contracts for Difference*), grondstofprijzen, interconnecties tussen lidstaten, investerings- versus operationale kosten (*capex* versus *opex*), investeringszekerheid, LCOE (*Levelised Cost of Electricity*), milieu-effect-rapportering, natuurbescherming, omgevingsvergunning, ontwikkelingskosten, REC (*renewable energy directive*), taks-shift, vergunningentraject, WACC (*weighted average cost of capital*)

[7] [Reflectienota in opdracht van de Minaraad](#), van 10 oktober 2024, VANDEVYVERE, H., “Doelmatig naar klimaatneutraal – Kennisdocument Energietransitie Gebouwen”

De door ENERGYVILLE aangeleverde reflectienota bestond uit vier onderdelen: drie “hoekpunten van de analyse” en een synthesehoofdstuk met aanzetten tot aanbevelingen. De hoekpunten behandelden respectievelijk (*) de Europese recast EPBD, (*) de tot dusverre gegeven analyses en aanbevelingen van de Minaraad, en (*) een doorlichting van relevante recente (voornamelijk Vlaamse) studiedocumenten. Het synthesehoofdstuk, de ‘triangulatie’, bevatte mogelijke aanzetten tot aanbevelingen voor een geactualiseerd Vlaams energie- en klimaatbeleid voor de gebouwde omgeving. Deze studie werd door de Raad aanvaard als een kennisdocument t.b.v. de raadsorganisaties van de Minaraad; de inhoud van dit document valt evenwel onder de verantwoordelijkheid van de opdrachthouder en bindt de raadspartners niet.

Adviezen en andere resultaten inzake materialenbeleid en circulaire economie

[8] [Advies 2024|005](#), van 25 januari 2024, over een **wijzigingsbesluit VLAREM**

De voorgelegde besluitwijziging had betrekking op bepalingen in VLAREM inzake kunststof-granulaat, inzake brandstoffen en brandbare vloeistoffen, inzake de opslag van gevaarlijke producten en inzake particuliere stookolietanks. Op zich ondersteunde de Minaraad de introductie van voorwaarden om de risico’s op verlies van kunststof-

granulaat te beheersen evenals de actualisatie van de regelgeving voor de opslag van brandstoffen en gevaarlijke stoffen. Wat dat laatste aangaat, vroeg de Minaraad wel om bij het opleggen van verplichtingen omtrent de gegevens op de kenplaat, rekening te houden met de momenteel in de industrie gebruikte standaarden. Tot slot gaf de Minaraad mee dat het beter zou zijn om bij dit soort wijzigingsoperaties aandacht te hebben voor nog lopende BBT-initiatieven op het Europese en het Vlaamse niveau: deze kunnen met grote waarschijnlijkheid leiden tot nieuwe elementen die niet zijn meegenomen in het voorgelegde voorstel.

[9] [Advies 2024|003](#), van 25 januari 2024, over het **actieplan asbestafbouw**

Over dit ontwerp “Actieplan Asbestafbouw 2023” brachten Minaraad, SALV en SERV samen advies uit. Ze verwelkomden het beleidsinitiatief om het eerder vastgestelde plan, van 2018, te actualiseren, evenals de verderzetting van sectorprotocollen ter financiële ondersteuning van de asbestafbouw. De Raden apprecieerden dat het actieplan een aantal aanbevelingen meegenomen heeft uit hun voorafgaande advies. Er bleven echter nog een aantal aandachtspunten, zoals de nood aan een betere bescherming van huurders, het belang van een jaarlijkse voortgangsrapportage, de vraag om een uitbreiding van de inventarisatieverplichting naar verhuur van risico-woningen en de suggestie te komen tot een gefaseerde verwijderingsplicht voor residentiële risico-woningen. Daarnaast vestigden de Raden de aandacht op de asbestveiligheid van infrastructuur, bepleitten ze opleidingen voor deskundigen, wezen ze op de nood om de stortcapaciteit beter in kaart te brengen, en bespraken ze nog aspecten van handhaving en betaalbaarheid.

[10] Brief-van-niet-advisering n° 229, van 24 juli 2024, inzake een ontwerpbesluit tot wijziging van **VLAREBO** enz., omdat het dossier weinig milieu-impact leek te zullen hebben.

[11] [Open hoorzitting “Global Resources Outlook”](#), 21 oktober 2024

Deze samen met VLEVA georganiseerd voorstelling van het rapport ‘Global Resources Outlook’ telde een 60-tal aanwezigen. De hoofdspreker was Prof. dr. Hans Bruyninckx, coördinerend auteur van het rapport. Zijn presentatie, getiteld “Global Resources Outlook 2024: Bend the trend: Pathways to a liveable planet as resource use spikes”, behandelde de volgende kernpunten: situering van het International Resource Panel, trends en vooruitzichten evenals milieu- en gezondheidsimpacts van materialengebruik, scenario’s voor duurzaamheidstransitie, en beleidsaanbevelingen. In het panelgesprek – met Victor Dries (OVAM), Billie Gielen (Wearedaniel), Evelien Dils (VITO), Karel Van Acker (KUL), Patrick Van den Bossche (Agoria) en Hans Bruyninckx – werd gewezen op de nood aan duidelijke doelstellingen, geïntegreerde aanpak en meer samenwerking, evenals op de uitdagingen betreffende gedragsverandering en communicatie. De sprekers benadrukten het belang van wetenschappelijk onderbouwde beleidsmaatregelen en van de noodzaak om duurzaamheid te zien als een kans in plaats van een bedreiging.

[12] [Studiedag “Toekomst van Bio-economie in Vlaanderen”](#), 20 november 2024

Deze studiedag werd op het getouw gezet samen met het departement EWI, VARIO, SALV, OVAM, Vlaanderen Circulair en het Bio-Energieplatform van ODE. Diverse experts en *stakeholders* gaven toelichting bij de stand van zaken en de toekomst van de bio-economie in Vlaanderen. Er werd ingegaan op de relevantie van bio-economie voor sectoren zoals landbouw, natuur- en landschapsbeheer, bosbouw, *biobased* materialen, recyclagesector, bio-energie, bouwsector, chemie, visserij en aquacultuur, en de voedingsindustrie. Dieter Cuypers (Nexus team VITO) verduidelijkte het systemische karakter van de uitdaging. In het paneldebat, aan het einde van de dag, ging het achtereenvolgens over belemmerende en richtinggevende beleidskaders, innovatie en samenwerking, de wenselijkheid van regelluwe zones, het potentieel van technologische ontwikkelingen, de nood aan Europese samenwerking, het probleem van afvalclassificatie in relatie tot hergebruik, complexe beleidsstructuren, evenals de wens tot opschaling en de relatie met de diverse gebruikersgroepen.

[13] [Briefing 2024|6](#), van 28 november 2024, over de **Critical Raw Materials Act**

Met deze briefingnota verstrekke het secretariaat van de Minaraad een overzicht van de inhoud van de CRMA op hoofdlijnen. Beschreven werd hoe de recent vastgestelde CRMA een reeks maatregelen bevat om voor de EU de toegang te waarborgen tot een veilige, gediversifieerde, betaalbare en duurzame voorziening in kritieke grondstoffen. Beleidsmatig versterkt de CRMA de *benchmark* van recycling, verduidelijkt ze de vergunningsprocedure voor strategische projecten en verplicht ze relevante bedrijven om een risicobeoordeling van hun toeleveringsketen uit te voeren. Aan het einde van de briefing werd een analytische implementatiekalender meegegeven.

Adviezen en andere resultaten inzake lucht- en hinderbeleid

[14] [Advies 2024|008](#), van 7 februari 2024, over **doelstellingen milieugezondheidszorg**

De Minaraad onderschreef de Vlaamse Doelstelling Milieugezondheidszorg, evenals het gegeven van subdoelstellingen en bijhorende indicatoren. De Raad verwelkomde ook het op zeven principes gebaseerde 'strategisch plan' — maar wees hierbij op het voorzorgsbeginsel, zonder dat dit mag leiden tot disproportionele of onfaire maatregelen. De Raad pleitte voor een praktische afstemming tussen het strategisch plan en andere initiatieven en instrumenten. Ook vond de Raad dat de in het plan voorgestelde acties nog sterk georiënteerd zijn op dataverzameling en sensibilisering, terwijl ook brongerichte maatregelen aan de orde zouden moeten zijn. Wat de doorwerking aangaat in de vergunningverlening zou er voldoende capaciteit nodig zijn voor de adviesverlenende taak van de gezondheidsinstantie. De Minaraad waardeerde tot slot het voorafgaande participatieve proces, maar vroeg om betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de design van acties en bij de ex ante en bij de ex post evaluatie, opdat men ook rekening zou houden met de sociaaleconomische impact.

[15] [Advies 2024|009](#), van 7 februari 2024, over het decreet **emissie monitoring voertuigen**

De Minaraad was er tevreden over dat met dit voorontwerpdecreet een sluitend juridisch kader zou ontstaan om de gegevens van emissie monitoring van wegvoertuigen te

koppelen aan DIV-gegevens. De Raad vroeg om het toezicht op emissiefraude nog efficiënter en effectiever aan te pakken, en, onderliggend, om te komen tot een duidelijke definitie van de handelingen (of het gebrek daaraan) die emissiefraude uitmaken. De Raad wees op het belang van het doen respecteren van de geldende emissielimieten, vanwege de wenselijkheid de luchtkwaliteit in Vlaanderen te verbeteren. Om die reden zou het goed zijn om remote sensing ‘Vlaanderen-breed’ uit te rollen. Bij dit alles mocht volgens de Raad evenwel niet vergeten worden dat de overgrote meerderheid van de eigenaren geen fraude pleegt: zolang het reguliere onderhoud op de juiste manier wordt gepland en uitgevoerd, handelen zij te goeder trouw. Tot slot vroeg de Minaraad dat er consultatie zou plaatsgrijpen van de stakeholders bij de opmaak van het uitvoeringsbesluit.

[16] [Advies 2024|020](#), van 19 december 2024, over de **geluidsactieplannen 2025-2029**

De geluidsactieplannen 2025-2029, waarover Minaraad en SERV samen adviseerden, vloeien voort uit de Europese richtlijn omgevingslawaaï. Voor wat de ‘belangrijke wegen’ aangaat, vonden de Raden het logisch dat ook in de volgende jaren prioriteit wordt geven aan de problematische knelpunten. Maar onderliggend blijft het gegeven dat het Vlaamse Gewest er niet in slaagt om de verkeersgroei te beheersen. Dit is nochtans een centrale voorwaarde is voor het terugdringen van geluidshinder – en voor luchtkwaliteitsbeleid. Wat betreft duurdere ingrepen, zoals het vervangen van een wegdek door fluisterasfalt of het plaatsen van geluidsschermen, herhaalden de Raden hun voorstel om hiervoor een deel van de opbrengsten van de kilometerheffing in te zetten. Bij het actieplan Luchthaven Brussel-Nationaal, wezen de Raden op het belang van de opmaak van een interfederaal Samenwerkingsakkoord, in functie van een langetermijnstrategie. De Raden vroegen zich ten slotte af hoe het parallelle traject van een ‘balanced approach’ kan gerijmd worden met het feit dat bepaalde acties hiervan reeds zijn opgenomen in dit plan.

Adviezen en andere resultaten inzake waterbeleid

[17] Besloten hoorzitting over de **financiering van het waterbeleid**, 21 maart 2024

Deze besloten hoorzitting telde een twintigtal deelnemers, waarvan ongeveer de helft raadsleden. Er werden toelichtingen verstrekt door Carl Heyrman, Sammy Wuyts en Marleen Porto-Carrero (Aquaflanders), Wendy Francken (VLARIO), Marjolein Weemaes (AquaFin), Niels van Steenberg (DVW) evenals Lieven Desmet en Kor Vanhoof (VMM). De navolgende gedachtewisseling omvatte volgende trefwoorden: asset management, erosiebestrijding, financiële stromen, fusies in de drinkwatersector, gewasbeschermingsmiddelen, infiltratiebonus, infrastructuur, investerings- versus operationale kosten (of *capex* versus *opex*), niet-gemelde boringen, prijsprikkels, reguleringsinstantie, stroomgebiedsbeheerplannen, tariefregulering, volumes drinkwater- en afvalwater, waterfactuur, watersysteembenadering, zuiveringsgraad.

[18] [Conferentie over het Europese adaptatiebeleid](#), 22 en 23 april 2024

Deze conferentie werd ‘getrokken’ door de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, ten behoeve van [het adviesradennetwerk EEAC](#). Het secretariaat van de Minaraad leverde een inhoudelijke en praktische inbreng. Op 22 april ging er een interne studiedag door

binnen het EEAC-netwerk, met uitwisseling over wat de diverse Europese adviesraden ondernemen in verband met klimaat- en adaptatiebeleid: hoe komen tot sectoroverschrijdend klimaatadvies, hoe elementen aanbrengen voor een rechtvaardige transitie, hoe bijdragen tot het bekomen van synergieën (“werk-met-werk”) in adaptatiebeleid, welke aanpak bepleiten van acute situaties zoals droogtes en overstromingen, en hoe natuurgebaseerde oplossingen introduceren. Op de open conferentiedag, op 23 april, vielen vooral de *key-notes* te noteren van Leena Ylä-Mononen (directeur van het Europees Milieu-Agentschap) en van Elena Vi-šnar Malinovská (Europese Commissie, DG CLIMA); in de namiddag waren er ook interventies van Stephen O’Driscoll (Europese Investeringsbank), Leigh Wolfrom (OESO), Aleksandra Novikova (IKEM), Kęstutis Kupšys (EESC), Ben Lennon (ETUC) en Josep Maria Antó-Boqué (The Lancet).

[19] [Advies op eigen initiatief 2024|015](#), van 12 juli 2024, **financiering van het waterbeleid**

De Minaraad en de SERV brachten samen en op eigen initiatief advies uit over de financiering van het waterbeleid. De Raden stelden vast dat het waterbeleid voor grote financiële uitdagingen staat, en formuleerden aanbevelingen om de kostenstijgingen te beperken. Ze wezen erop dat meer efficiëntie bekomen kan worden door een betere organisatie, zowel in de waterzuivering, in het beheer van de onbevaarbare waterlopen als inzake het hemelwaterbeheer. Beide Raden drongen aan op een sterkere en beter geïntegreerde gebiedsgerichte werking, en wezen op het potentieel van de hefboomen in beleidsdomeinen of beleidsvelden zoals ruimtelijke ordening, landbouw en mobiliteit. Tenslotte gaven de Raden enkele aanbevelingen mee voor verder studiewerk en vroegen ze om betrokken te worden bij de verdere overlegprocessen en besluitvorming.

[20] [Advies op eigen initiatief 2024|016](#), van 15 juli 2024, **beheer onbevaarbare waterlopen**

Met dit advies wou de Minaraad de zorgen van het Vlaamse middenveld inbrengen bij de voorgenomen hervorming van het beheer van onbevaarbare waterlopen. De Raad bestempelde deze hervorming als dringend, vanwege de bevoegdheidsversnippering in combinatie met de te verwachten effecten van klimaatverandering. De Raad pleitte ervoor om het denkkader te heroriënteren van ‘waterloopbeheer’ naar ‘watersysteembeheer’, inclusief een duidelijke relatie met het hemel- en grondwaterbeheer. De Raad vroeg om de structuur van de nieuwe organisaties te laten voortkomen uit hun taken (“vorm volgt functie”), wat maakt dat het werkgebied van de nieuwe beheerders zou moeten afgebakend worden op hydrografische merites. Volgens de Raad dienen waterzekerheidsdoelen door te werken in de planvorming, in de prioritering en in de financiering. De Raad vroeg ook naar aanpassingen in het bredere waterbeleid, met name een structurele financiering en een geïntegreerde, gebiedsgerichte aanpak van uitdagingen in de open ruimte. De Raad vroeg om de governance daarvoor vorm te geven in samenwerking met de betrokken actoren.

[21] [Briefing 2024|7](#), van 12 december 2024, over de **herziene richtlijn stedelijk afvalwater**

Met deze briefing beschreef het secretariaat van de Minaraad de belangrijkste wijzigingen in de Europese Richtlijn voor Stedelijk Afvalwater (ERSA) en schetste het enkele kwesties

die de komende jaren relevant zullen zijn voor de toepassing van deze richtlijn in het Vlaamse Gewest. Aan het einde volgden twee implementatiekalenders – één voor de Lidstaten, één voor de Commissie. Belangrijke stappen bij de implementatie zijn de afbakening van agglomeraties en het uitvoeren van een reeks risicoanalyses. Het opzetten van de ingestelde UPV voor de farmaceutische industrie en het aanpakken van vervuiling door overstorten vormen specifieke uitdagingen. Naast het doel om te komen tot een betere waterkwaliteit voor mens en natuur, is de richtlijn er ook op gericht kansen te creëren voor waterhergebruik, duurzame energie en hergebruik van grondstoffen.

Adviezen en andere resultaten inzake biodiversiteits- en ecosysteembeleid

[22] [Advies 2024|007](#), van 7 februari 2024, over het **besluit boscompensatie**

De Minaraad ondersteunde de ambitie voor een meer effectieve boscompensatie, gericht op aaneengesloten bossen. Ook was de Raad positief over het ingestelde rapporteringsmechanisme. Wel pleitte de Raad voor een gerichte communicatie-inspanning, zowel naar de vergunningverleners als naar de aanvragers, en voor een ex-post-evaluatie van het systeem. Wat de eerder doorgevoerde decreetwijzigingen inzake boscompensatie aangaat, suggereerde de Raad een herinvoering van de mogelijkheid tot compensatie door derden bij ontbossingen van privé-bos. Wat de compensatiefactor betreft, vroeg de Raad naar de resultaten van het onderzoek *“Mogelijke pistes om het huidige beleid op vlak van de bescherming van vegetaties en ontbossing af te stemmen op de no debit-doelstelling voor de sector LULUCF”*. De Raad vroeg eveneens naar een harmonisering van de bestemmingen waarop boscompensatie kan worden gerealiseerd. Afsluitend verwees de Raad naar het belang van handhaving van deze regelgeving.

[23] [Advies 2024|006](#), van 3 februari 2024, het besluit **continuering groenjobs**

De Minaraad vond het gegeven van dit ontwerpbesluit – gericht op een continuering van de ondersteuning van ‘groenjobs’ – positief. Ook onderschreef de Raad dat er bepalingen ingelast zouden worden om oversubsidiëring te vermijden. Wat evenwel de wijziging aangaat die ertoe strekt dat groenjobarbeiders niet meer zouden mogen worden ingezet op percelen die gevat zijn door een goedgekeurd natuurbeheerplan type 2, 3 of 4 met natuurstreefbeeld voorwaarde waarvoor beheersubsidies worden verleend, wees de Raad erop dat die beheersubsidie slechts 80% van de werkelijke kosten dekt. Ook vanwege het lage subsidiepercentage bij de groenjobs (¼ van de totale loonkost van een arbeider binnen de Vlaamse overheid) was de bevinding van de Minaraad dat er hierbij geen sprake is van dubbele financiering. Bovendien vroeg de Raad om een aanpassing door te voeren aan het basisbedrag en dit bedrag vanaf nu ook jaarlijks te indexeren. Bij dit advies vielen er onthoudingen te noteren van Voka, UNIZO en Boerenbond.

[24] Brief-van-niet-advisering n° 260, van 9 september 2024, betreffende de update van de **Nationale Biodiversiteitsstrategie**. De vraag werd gesteld via de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, en had betrekking op een adviesvraag van federaal minister Zakia Khattabi.

[25] [Briefing 2024|2](#), van 27 september 2024, wettelijke situering van ‘**natuurbeheerplannen**’

Met deze briefing vatte het secretariaat alle onderzoekswerk samen dat nodig was om het gelijknamige advies op eigen initiatief tot stand te kunnen brengen.

- [26] Terreinbezoek “**Bosbeheer en Klimaatverandering**”, 4 oktober 2024

Deze excursie werd geïnitieerd door de PWC Bosbeleid, verzorgd door de Bosgroep Zuiderkempem – coördinator Jan Seynaeve – en telde een twintigtal deelnemers. Tijdens de excursie werd gepraat over klimaatslim bosbeheer, de werking van de bosgroepen, de keuzes die gemaakt moeten worden bij de opmaak van natuurbeheerplannen, de rol van bos in de bio-economie, de boomsoortenkeuze in het licht van klimaatverandering. De namiddag was gebaseerd op een uitvoerige presentatie van prof. Desie (KUL), over een aldaar recent uitgevoerde studie inzake adaptatie in de bossfeer. Bij de gedachtewisseling achteraf werd ingegaan op het al of niet aanwezig zijn van probleembesef, op de kwestie van beschikbare tijd, op de nood aan visievorming, op de beschikbaarheid en inzetbaarheid van instrumenten, en op een eventueel vervolgtraject.

- [27] [Advies op eigen initiatief 2024|018](#), van 24 oktober 2024, over **natuurbeheerplannen**

Op basis van een eigen evaluatie bracht de Minaraad advies uit over de in 2017 ingevoerde regelgeving van de natuurbeheerplannen. De Raad pleitte ervoor om de drie besluiten die hierop betrekking hebben te integreren. Ook vroeg de Raad om te voorzien in een centraal aanspreekpunt bij het ANB en in een (centrale) kwaliteitscontrole. De Raad vroeg eveneens om indieners van natuurbeheerplannen beter te ondersteunen en om knelpunten inzake ‘zelfrealisatie’ en bebossing weg te werken. Om het besluitvormingsproces en de implementatie van natuurbeheerplannen transparanter te maken, vroeg de Raad om alle relevante documenten vlot beschikbaar te maken, om eindelijk werk te maken van de voorziene adviesinstantie en om enkele financiële aspecten (i.e. de normkosten) te actualiseren en te evalueren met het oog op een mogelijke bijstelling ervan. Over de wijze van opmaak van globale kaders in verband met aankoopbeleid bleven de raadspartners het onderling oneens.

- [28] Brief-van-niet-advisering n° 308, van 4 november 2024, met betrekking tot een door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn gevraagde input bij een ontwerpnota betreffende de **beschutting van weidedieren**.

- [29] [Briefing 2024|3](#), van 20 november 2024, over de inhoud van de **Natuurherstelwet**

Het secretariaat van de Minaraad maakte deze briefing op vanwege de adviesvraag over dit beleidsvraagstuk. De hoofdlijnen en diverse onderdelen van deze verordening werden bondig uiteengezet. Aan het einde was er een analytische kalender opgenomen met betrekking tot de implementatie. De natuurherstelopgave voor mariene ecosystemen (art. 5) werd in deze briefing niet behandeld.

- [30] [Advies 2024|019](#), van 28 november 2024, de implementatie van de **Natuurherstelwet**

De Minaraad, SALV, SERV en SARO hebben een gezamenlijk advies afgeleverd over de implementatie van de Europese Natuurherstelwet. Het herstel van ecosystemen dat met deze verordening wordt opgelegd, houdt niet alleen verband met de natuur op zich, maar

ook met voor de mens belangrijke ecosysteemdiensten. De Raden vroegen om het herstelplan te onderbouwen met een maatschappelijke kosten-batenanalyse, met een financieel plan, en met een indicatie van voor natuurherstel nadelige subsidies. Voor wat de Europees te beschermen habitats en soorten betreft, suggereerden de Raden voort te bouwen op het lopende Vlaams Natura 2000-beleid. De Raden vroegen duidelijkheid wat betreft het 'herstel' van stedelijke ecosystemen. Inzake het herstel van rivierecosystemen wezen de Raden op het lopende waterbeleid. Het herstel van populaties van bestuivers zou maatregelen vereisen in een reeks beleidsdomeinen. Voor landbouwecosystemen wezen de Raden op de relatie met het Gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2027. Voor bosecosystemen suggereerden de Raden om economische instrumenten in te zetten.

Adviezen en andere resultaten inzake regelgeving en governance

[31] [Advies 2024|004](#), van 25 januari 2024, inzake het besluit **ecologiesteun ondernemingen**

De Minaraad was positief over de integratie en stroomlijning van bestaande instrumenten voor ondernemingsgerichte ecologiesteun, als logisch element in een Vlaamse industriële strategie. Wel pleitte de Raad ervoor om ook de verbinding te maken met het programma 'Klimaatsprong'. De Raad pleitte ervoor om voldoende middelen te voorzien in verhouding tot de noden en doelstellingen, zodat er daadwerkelijk een stimulus gegeven zou worden voor de ontwikkeling van duurzame technologieën en technologieën voor de energietransitie. De verleende steun moet impactrijk zijn: bij toekenningsbeslissingen moet men ook de (potentiële) emissiereductie en/of ecologiewinst voor ogen houden. Daarmee samenhangend suggereerde de Raad te voorzien in een evaluatiecyclus in verband met de gehanteerde selectiecriteria, vanuit een verduidelijking van het onderliggend criterium 'strategisch'. De Minaraad vroeg tot slot om ook de link met de strategische keuzes in het waterbeleid te versterken en om aandacht voor (om)scholing van werknemers.

[32] [Besloten hoorzitting](#), van 8 februari 2024, over **het Vlaamse BBT-beleid**

De zitting betrof een bijeenkomst in beperkte kring, met een uiteenzetting vanwege Jan Baeten (Departement Omgeving, afdeling GOP, voorzitter van de stuurgroep) samen met Greet Janssen en Geert Otten (VITO), gevolgd door een gedachtewisseling met enige raadsleden. Aan het einde werd gewezen op het belang van het bepalen van prioriteiten. Om tot een goede prioriteitsbepaling te komen, moet de kwaliteit van de startfiche van een BBT-studie goed zitten, inclusief het voorstel van scoping en van doelbepaling. Het opzet van een BBT-studie moet zich lenen tot heldere communicatie met de doelgroep en moet helder gecommuniceerd worden.

[33] Brief-van-niet-advisering n° 108, van 12 maart 2024, bij een ontwerpbesluit **wijziging VLAREM**, vanwege het technisch-correctieve karakter van de wijzigingsvoorstellen.

[34] [Advies 2024|010](#), van 22 april 2024, over het besluit subsidiëring **omgevingsverenigingen**

De Minaraad nam deel aan de voorbereiding van dit door de SARO getrokken adviesproject, en onderschreef het resultaat hiervan. De Raden vonden het positief dat

er besluitmatig een invulling werd gegeven aan de modaliteiten van erkenning en subsidiëring van omgevingsverenigingen, zoals voorzien in het gelijknamige decreet. Hoofddoel is ervoor te zorgen dat omgevingsverenigingen een structurele werking kunnen ontplooiën, opdat ze hiermee een betekenisvolle bijdrage zouden leveren aan de realisatie van omgevingsdoelstellingen. De Raden hadden bemerkingen bij de keuze voor oprichting van twee erkenningscommissies. Ook zou de vage formulering van (sub)criteria heel wat ruimte voor interpretatie laten bij die commissies. Tot slot bleef het onduidelijk hoe de diverse (sub)criteria ten opzichte van elkaar afgewogen zouden worden, en op basis van welke criteria over een wijziging van de subsidie zou worden beslist. Afsluitend ondersteunden de Raden de krachtlijn inzake administratieve lastenverlaging voor de omgevingsverenigingen.

[35] [Advies op eigen initiatief 2024|011](#), van 25 april 2024, over **Vlaamse BBT-studies**

Vastgestelde 'Beste Beschikbare Technieken' (BBT) fungeren als referentiekader voor algemene, sectorale en bijzondere vergunningsvoorwaarden. De Minaraad formuleerde een aanbeveling over de methodiek van opmaak van BBT-studies, en wees hierbij op het belang van het werkprogramma als basis voor de processen die kunnen leiden tot kwaliteitsvolle studies. Deze programmatie moet niet alleen leiden tot een realistische kalender, maar moet ook bijdragen tot een goede scoping van de voorgenomen studies: veranderingen in scope kunnen er immers toe leiden dat er gaandeweg het parcours andere partners rond de tafel komen te zitten. De Minaraad wees ook op het belang van de spelregels voor de omzetting van BBT-studies: dit gebeurt waar mogelijk en bij voorrang door middel van algemene of sectorale milieuvorwaarden. Adequate implementatie houdt in dat die tijdig gebeurt: vertraging leidt immers tot een grijze zone waarbij er ofwel vooruitgelopen wordt op de resultaten van de BBT-studie, dan wel waarbij omgevingsvergunningen worden toegekend die op dat moment feitelijk al niet meer actueel zijn.

[36] [Briefing 2024|1](#), van 6 juni 2024, over de **Europese Green Deal** en de Minaraad

Met deze briefingnota gaf het secretariaat een thematisch overzicht van de verwezenlijkingen van de Minaraad in de afgelopen vijf jaar inzake Europese ontwikkelingen inzake milieu- en energiebeleid. De kwantiteit aan het geleverde werk bleek alleszins betekenisvol: in de afgelopen jaren (eind 2019 tot begin 2024) heeft de Minaraad zo'n 40 adviezen uitgebracht die betrekking hadden op – of zich zelfs concentreerden op – onderwerpen van de 'European Green Deal'. Bovendien organiseerde het secretariaat van de Minaraad ongeveer 20 seminars en produceerde het ongeveer 20 briefings of rapporten over de 'Green Deal'.

[37] [Advies 2024|012](#), van 6 juni 2024, 'governance' bij **het strategisch plan landbouw**

De Minaraad was positief over het gegeven van deze adviesvraag – een evaluatie van het planproces. Op basis hiervan en met het oog op de aankomende plancyclus formuleerde de Raad diverse aanbevelingen: om de gemaakte keuzes helderder te motiveren, om in te zetten op een transparante houding bij de procesverantwoordelijken, om aandacht te hebben voor neutraliteit in de procesvoering, en om te werken aan vertrouwensopbouw

bij betrokken actoren. De Raad ging ook in op de afstemming tussen enerzijds milieu- en klimaatgerichte plannen en anderzijds het GLB strategisch plan, en beval aan om in de milieu- en klimaatplannen duidelijk aan te geven welke bijdrage wordt verwacht van de landbouwsector, en specifiek van de GLB-strategie. Verder suggereerde de Raad om de plan-MER tijdig te starten, zodat een duidelijke strategische keuze zou worden gemaakt tussen de diverse redelijke alternatieven. Tot slot gaf de Raad als aanbeveling mee aan om ook in de implementatiefase in te zetten op transparantie en vertrouwensopbouw.

[38] Brief van niet-advisering n° 228, van 19 juni 2024, inzake het ontwerp **validatiedecreet** bij inzake een VLAREM-wijziging uit 1999

[39] [Advies 2024|013](#), van 26 juni 2024, over het besluit **milieueffectrapportage**

Mineraad en SERV waren positief dit uitvoeringsbesluit, dat immers een volgende stap zet richting modernisering van milieueffectrapportage. Wat wel nog open bleef, was de passende afstemming met de invoering van de modulaire omgevingsvergunning. De Raden vestigden de aandacht op de problematiek van capaciteit bij de bevoegde overheden en bij MER-deskundigen: het is maar de vraag welke rol het expertisecentrum hierbij zal kunnen vervullen. Wat de milieueffectrapportage van plannen en programma's aangaat, adviseerden de Raden om deze zo vroeg mogelijk in het proces te doen uitvoeren; er moet worden nagedacht over een betere methodologie voor milieubeoordelingen op strategisch niveau. Bij de project-m.e.r.-procedure vroegen de Raden verduidelijking bij het onderzoek van de screening, bij de stopzetting van de procedure wanneer tijdens de screening blijkt dat er een MER opgesteld moet worden, en inzake de verwachtingen bij de raadpleegbaarheid van een screeningsbeslissing. Tenslotte formuleerden de Raden aanbevelingen over de voorgestelde digitalisering.

[40] [Advies 2024|014](#), van 28 juni 2024, over het **besluit omgevingshandhaving**

De SERV en de Mineraad verwelkomden de met dit ontwerpbesluit vooropgestelde geïntegreerde aanpak van handhaving: het draait niet alleen om het bestraffen van inbreuken, maar ook en vooral om compliance promotion, om proactieve dialoog met rechtsonderhorigen en om het tegengaan of herstellen van (onaanvaardbare) milieu- en ruimtelijke effecten. De Raden bevalen aan om de implementatie te organiseren op basis van duidelijke en realistische doelstellingen en tijdspaden. Wat de opmaak van beleidslijnen en een handhavingsprogramma betreft, vonden de Raden dat deze kunnen leiden tot een ambitieuzer Vlaams handhavingsbeleid; een adviesvraagplicht bij de strategische adviesraden over een omgevingshandhavingsprogramma blijft wel aangewezen. De Raden wezen op de uitdaging die bestaat in het voorzien van de nodige capaciteit, kennisopbouw en specialisatie bij de handhavingsactoren. De Raden gingen ook in op de bevoegdheidsverdeling: een duidelijke taakverdeling heeft een positieve impact, niet alleen op bevoegde overheden, maar ook op de exploitanten en rechtsonderhorigen.

[41] Brief-van-niet-advisering n° 234, van 22 augustus 2024, inzake het ontwerp tot **wijziging VLAREL**, wat betreft het doorvoeren van optimalisaties rond de erkenningen leefmilieu.

[42] [Advies 2024|017](#), van 19 september 2024, het besluit **modulaire omgevingsvergunning**

De Minaraad stond positief tegenover dit ontwerpbesluit, wat niet wegneemt dat blijvend zal moeten ingezet worden op efficiëntieverbetering. Voor robuuste vergunningen is kwaliteitsvolle adviesverlening een noodzakelijke voorwaarde: om écht maatwerkadvisen te kunnen leveren, is er bij de adviesinstanties voldoende capaciteit en kennis nodig. De Minaraad ondersteunde het behoud van het meerjarenprogramma voor evaluaties van omgevingsvergunningen, en herhaalde zijn vraag om ‘gerichte evaluaties’ te operationaliseren, als flankerende maatregel op vlak van de bescherming van het leefmilieu. Verder pleitte de Raad voor afstemming tussen vergunningverlenende en handhavende overheden, zodat informatie zou doorstromen en bijdragen tot verbeterde besluitvorming. De Raad wees ook op het belang van verslaggeving van informatievergaderingen, als bijdrage aan een goede verstandhouding tussen betrokkenen. Tot slot vroeg de Raad om de inwerkingtreding af te stemmen op de tijd die nodig is voor aanpassingen aan informaticasystemen en aan de interne organisatie van de besturen.

[43] [Open hoorzitting “Europese milieu- en energieactualiteit”](#), 24 september 2024

Deze gecombineerde VLEVA/MINA-sessie over Europese milieu- en energieactualiteit bleef beperkt tot de uiteenzettingen over de stand van zaken van het Europese energiebeleid (Michiel Maertens, VEKA) en het Europese milieu- en klimaatbeleid (Marjan Decroos, attaché bij de PV). Bij de vraagstelling vielen volgende trefwoorden te noteren: de conclusies van het Belgisch voorzitterschap over ‘adaptatiebeleid’, de afhandeling van de ‘Bodemmonitoringwet’, het ‘Draghi-rapport’, de ‘mission letters’ van von der Leyen, de implementatie van de ‘Natuurherstelwet’, stand van zaken van de hervorming van de ‘Richtlijn Stedelijk Afvalwater en de beleidsvoornemens inzake ‘*water resilience*’.

[44] Brief-van-niet-advisering n° 306, van 4 november 2024, over het **programmadedcreet** bij de begrotingsopmaak voor de begroting van 2025.

[45] [Briefing 2024|3](#), van 4 november 2024, over de **Net Zero Industry Act**

Met deze briefing beschreef het secretariaat van de Minaraad ten behoeve van de raadsleden op welke wijze de *Net Zero Industry Act* (NZIA) voor de EU een duurzaam kader vaststelt voor borging van de ontwikkeling van netto-nul-technologieën. De NZIA identificeert met name negentien dergelijke technologieën en is erop gericht de obstakels aan te pakken die het opschalen hiervan hinderen. Meest in het oog springend is de stroomlijning van het vergunningverleningsproces van projecten voor deze technologieën en strategische netto-nul-projecten. Over de implementatie en de implementatiekalender volgt er nog een afzonderlijk document.

3 Kengetallen: 'inputs' in 2024

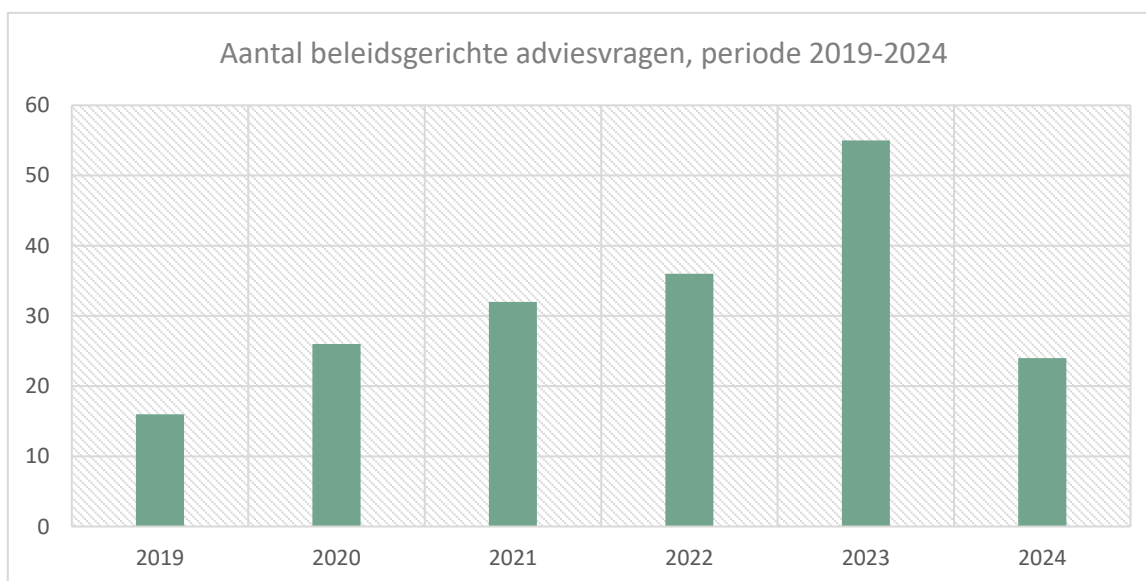
Algemene 'input': de wettelijke basis

De instelling en het functioneren van de Minaraad is gegrondvest in titel XI van het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen voor het milieubeleid (DABM). De inwerkingtreding van dit titel gebeurde bij Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009.

Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 leidde, als navolgende 'lex', tot enige wijzigingen in de rechtsgrondslag van de Minaraad, vooral op het vlak van de algemene opdracht, de adviesvraagplichten en de wijze van garanderen van gelijke behandeling van geslachten.

Aantal beleidsgerichte adviesvragen

Met betrekking tot het werkjaar 2024 ontving de Minaraad 24 beleidsgerichte adviesvragen.

De daling in het aantal adviesvragen hangt samen met het feit dat 2024 een verkiezingsjaar was.

Bij de aanvang van elk mogelijk adviesproject – dus ook telkens bij de ontvangst van deze 24 adviesvragen – verrichtte het Dagelijks Bestuur een afweging of er al of niet een adviesproject in gang gezet zou worden.

Daartoe schreef het secretariaat telkens zo snel mogelijk na ontvangst van de adviesvraag een uitgebreide startnota uit, met daarin gegevens in verband met en een duiding bij de inhoud van het adviesdossier, evenals aanmelding van de vooropgestelde adviestermijn. Maar deze startnota bevatte ook telkens referenties naar de eigen prioriteitsbepaling, naar voorheen gegeven adviezen over het thema, naar andere lopende projecten, naar andere adviesraden die eveneens geëngageerd zijn enz.

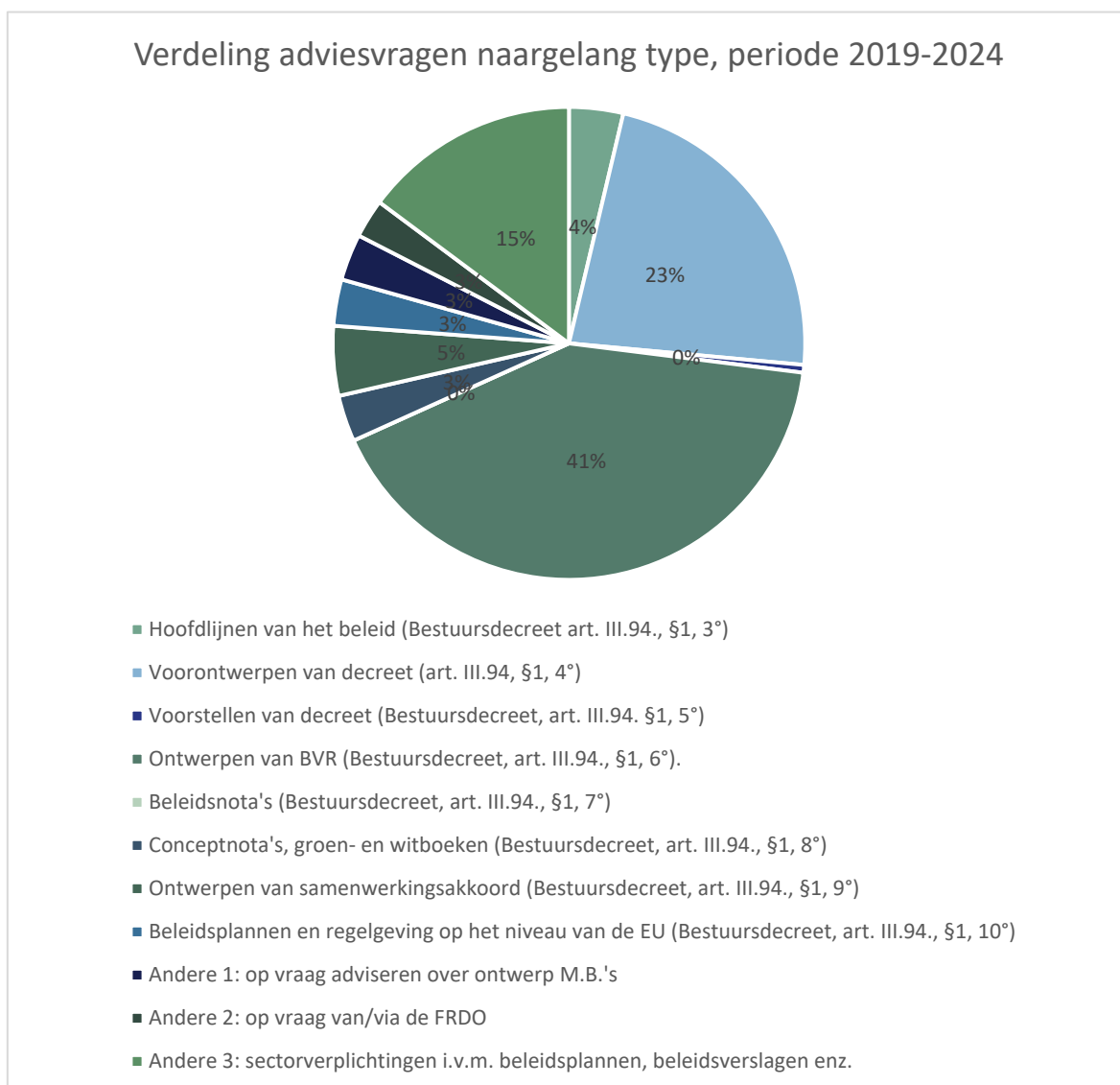
De gestelde adviesvragen naargelang de rechtsgrond

Adviesvragen kennen elk hun rechtsgrond. Het geheel van de rechtsgronden is recent geherformuleerd geworden in het Bestuursdecreet, artikel III.94, §1. Daarnaast zijn er evenwel nog

een reeks andere, meer specifieke, rechtsgronden die aan de orde kunnen zijn: er kan bij decreet of besluit aan de beleidsmaker opgelegd worden om een aan een beleidsveld ('sector') verbonden ontwerp-uitvoeringsbesluit of een ontwerpplan voor advies voor te leggen aan de Minaraad. Tot slot is het zo dat de federale beleidsmaker een adviesvraag stelt aan de Federale Raad voor Duurzame ontwikkeling, met het verzoek om de relevante gewestelijke adviesraden in het adviesproces te betrekken.

Wanneer we deze rechtsgronden opvatten als basis om in 24 gestelde adviesvragen te typeren, om vervolgens na te gaan hoeveel adviesvragen van welk type er gesteld geweest zijn, dan bekomen we (in dalende lijn): (*) 13 Adviesvragen (= 54%) hadden betrekking op ontwerpbesluiten van de Vlaamse regering, (*) 3 Adviesvragen (= 13%) betroffen voorontwerp -decreten, (*) 3 Adviesvragen (= 13%) hielden verband met sectorverplichtingen, (*) 2 Adviesvragen (= 8%) betroffen de hoofdlijnen van het beleid, (*) 2 Adviesvragen (= 8%) kwamen via de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, (*) 1 Adviesvraag (= 4%) betrof een conceptnota, en (*) Er werden geen adviesvragen gesteld over Europese regelgeving in wording, ontwerp samenwerkingsakkoorden, voorstellen van decreet of ontwerpen van ministerieel besluit.

Ter vergelijking, de procentuele verdeling over het geheel van de periode 2019-2024 is als volgt:

Wat in de aflopende regeerperiode gelijk gebleven is, is het grote overwicht van adviesvragen in verband met ontwerpbesluiten en voorontwerp-decreten – deze trend is ook behouden en zelfs versterkt in 2024. Wat anders was in 2024 dan in de voorgaande jaren, was het relatief kleine aantal voorontwerpdecreten dat werd voorgelegd: dit houdt verband met het feit dat 2024 een verkiezingsjaar was.

Uitvoeringsgerichte adviesvragen neemt de Minaraad doorgaans niet op

Tot slot: voorgaande getallen hebben alleen betrekking op de beleidsgerichte adviesvragen, en omzeggens niet op de uitvoeringsgerichte adviesvragen. De Minaraad heeft immers reeds enkele jaren geleden beslist om zo weinig mogelijk overleg- en advies-energie te laten wegsijpelen naar adviesvragen i.v.m. "concrete dossiers": vragen inzake bv. startnota's van ruimtelijke uitvoeringsprojecten, alternatievenonderzoeksnota's van complexe projecten, enz. ... onder meer ook omdat de meeste raadspartners dezelfde adviesvraag te behandelen krijgen in de context van de SARO (Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Erfgoed) en deze aldaar wensen af te handelen. De Minaraad beantwoordt die types adviesvragen dan ook dikwijls met een brief-van-niet-advisering. Dit type adviesvragen is niet in voorgaande telling opgenomen.

Financieel verslag

Dit wordt in een afzonderlijk document verstrekt en zal worden aangehecht aan dit verslag.

Inzet van raadsorganisaties, raadsleden en secretariaatsleden

Uit het hierna volgende hoofdstuk, met kengetallen over de 'throughput', zal blijken dat de Minaraad, als collectief of op werkgroepsniveau, in 2024 te maken heeft gehad met 52 'werk-events', 6 raadszittingen en 11 schriftelijke procedures. Dit maakt dat de raadsleden, daartoe gemandateerd door hun raadsorganisaties, heel wat werkuren besteed hebben aan de werking van de Minaraad. Deze inzet is noodzakelijk voor de werking van de Minaraad – en onvolprezen.

In 2024 nam Erik Grietens het voorzitterschap waar over dit geheel van processen. Hij zat zowel de vergaderingen van het Dagelijks Bestuur voor als de raadszittingen. In 2024 zetelden in het Dagelijks Bestuur, naast Erik Grietens als voorzitter, nog Leen Franchois (later Nick François), Erik Grietens, Katelijne Haspeslagh, Jos Ramaekers (later Mattias Bruynooghe), evenals Jan Verheeke en Katelijne Symens voor het secretariaat.

Naast Jan Verheeke en Katelijne Symens maakten Ine Baetens, Griet Blomme, Stefanie Corens, Francis Noyen, Kathleen Quick, Jurgen Sleewaegen en Wim Van Gils deel uit van het secretariaat.

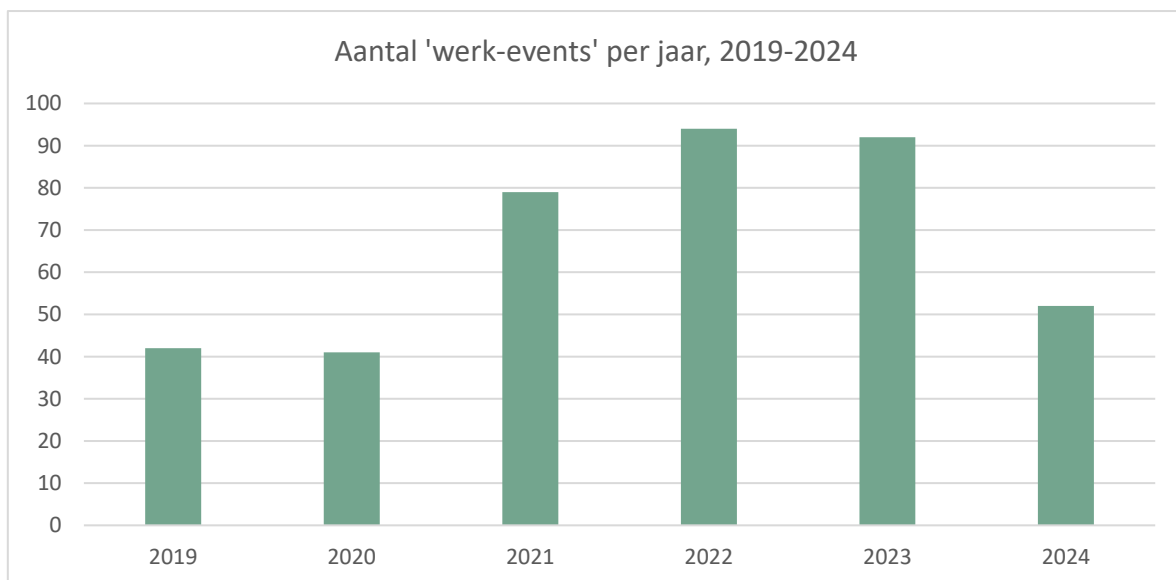
4 Kengetallen: 'throughput' in 2024

'Werk-events' – hoeveelheid werkvergaderingen, hoorzittingen enz.

De meeste werkzaamheden van de Minaraad gebeuren op het niveau van de werkgroepen. In de context van de werkgroepen gaan er werkvergaderingen door, ter voorbereiding van adviezen. Maar werkgroepen liggen ook aan de basis van hoorzittingen, studie-events, enz. ... er zijn dus ook andere types 'werk-events' dan alleen maar werkvergaderingen. Ten andere, sommige 'werk-

events' vinden in praktijk plaats bij andere adviesraden, waarmee er een samenwerking loopt rond een bepaald project.

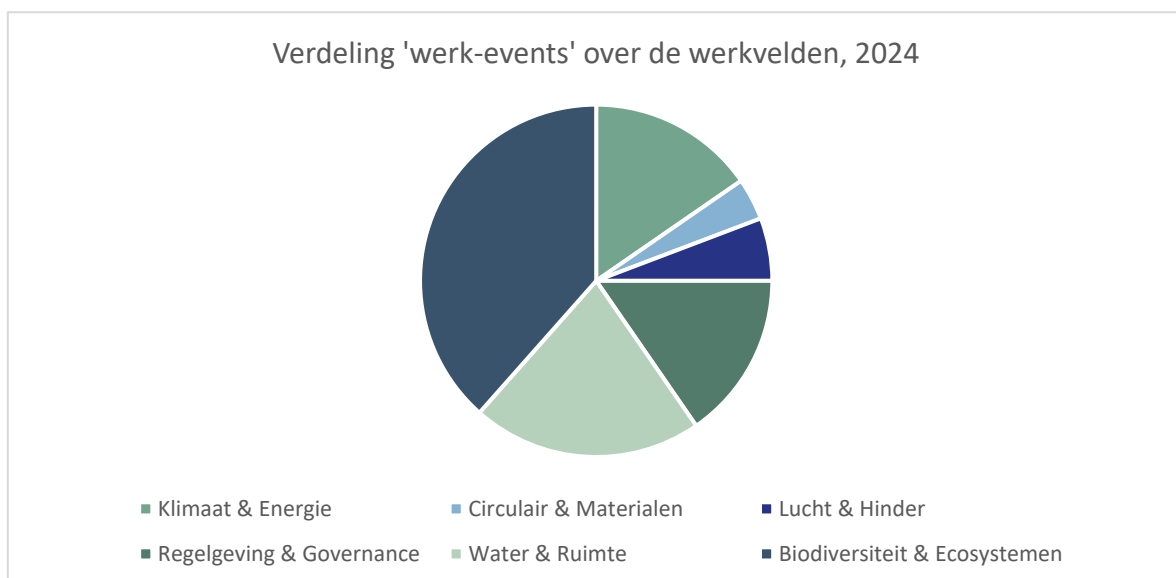
In 2024 waren de raadsleden en raadsorganisaties aldus via de Minaraad betrokken in 52 'werk-events' (werkgroepsvergaderingen, PWC-vergaderingen, besloten of open hoorzittingen ...), wat beduidend minder is dan de twee voorgaande jaren, maar méér dan het aantal 'werk-events' van het vorige verkiezingsjaar, 2019.

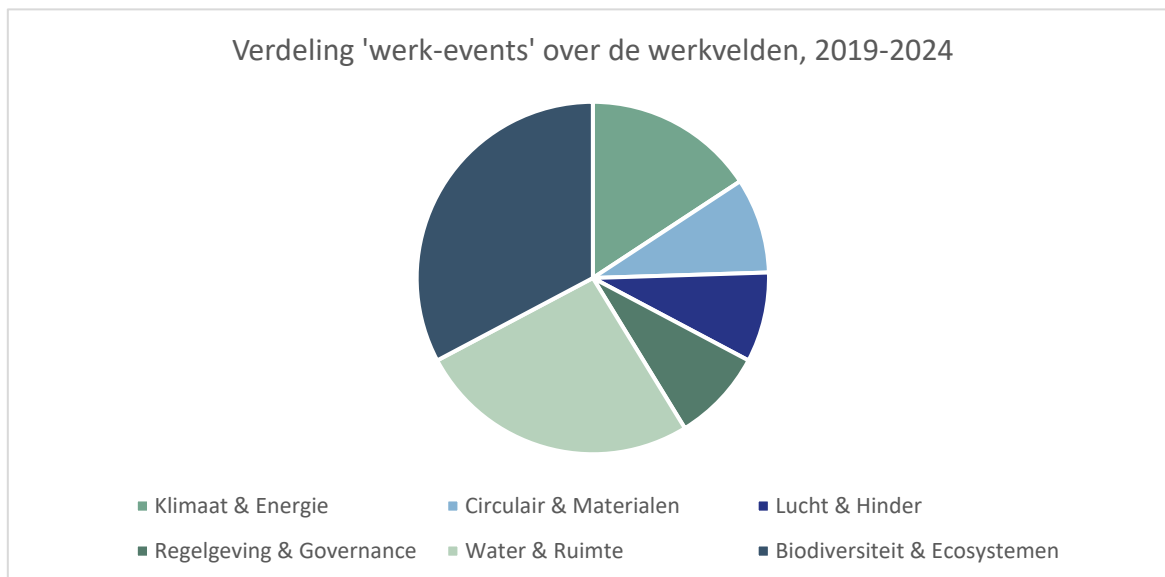
'Werk-events' per werkveld

De binnen de Minaraad bekomen adviezen behandelen allerlei aan het omgevingsbeleid verbonden thema's. Aldus kan men 'werk-events' thematisch clusteren per werkveld. In de Minaraad is er reeds enige jaren sprake van zes werkvelden.

Meer dan driekwart van de 'werk-events' die in 2024 doorgang vonden in de Minaraad, vonden plaats in de context van de volgende werkvelden: Werkveld Biodiversiteit & Ecosystemen, Werkveld Water & Ruimte, Werkveld Regelgeving & Governance.

De verdeling van de in 52 bekomen 'werk-events' over de zes werkvelden van de Minaraad valt te vergelijken met de analoge verdeling in de afgelopen zes werkjaren (i.e. periode 2019--2024). Wel is het aandeel werkvergaderingen voor het werkveld 'Klimaat & Energie' in het werkjaar 2024 kleiner uitgevallen dan in de periode 2019-2024.

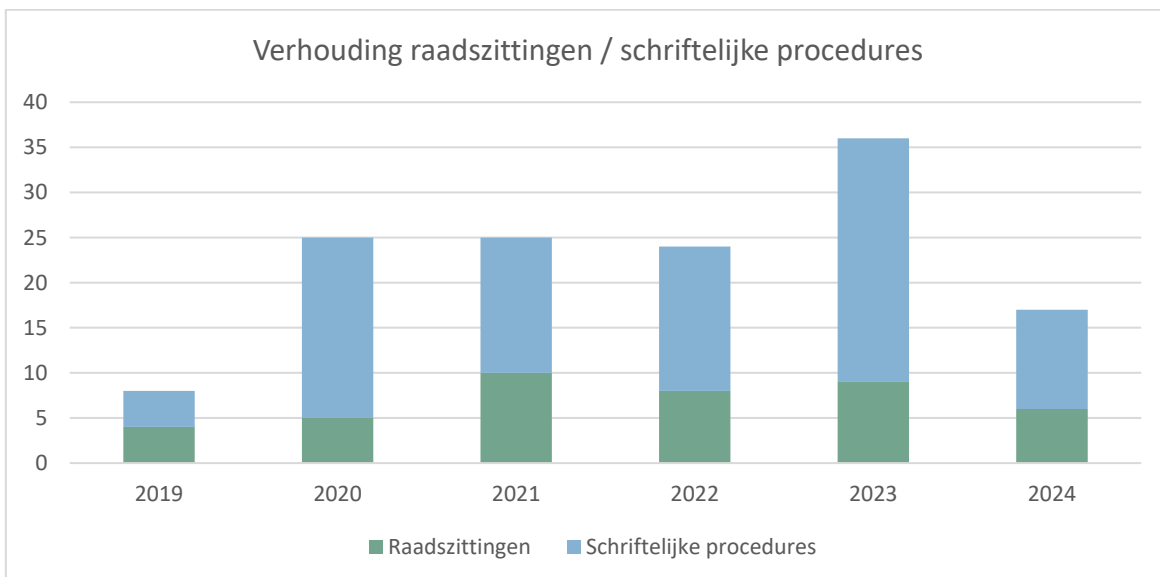

Globaal zorgden de Werkvelden 'Biodiversiteit & Ecosystemen' en 'Water & Ruimte', in die periode 2019-2024, voor meer dan de helft van de 'werk-events'. Het gegeven dat het grootste aantal 'werk-events' verbonden is aan het Werkveld 'Biodiversiteit & Ecosystemen', houdt onder meer ook verband met het feit dat onder deze noemer ook de zittingen meetellen van de Permanente Werkcommissie (PWC) Bosbeleid en de PWC Jacht.

Raadszittingen versus schriftelijke procedures voor adviesvaststelling

Werkvergaderingen leiden tot ontwerpadviezen, en ontwerpadviezen leiden, als het goed is, tot raadsbeslissingen – met name tot adviesvaststellingen. In principe verricht de Minaraad deze vaststellingsdaden op een raadszitting. In 2024 gingen er aldus 6 raadszittingen door, wat een daling is in vergelijking met de voorbije jaren (2021-2023) maar vergelijkbaar met 2019 en 2020.

Daarnaast stelt de Minaraad meer en meer adviezen vast via een 'schriftelijke procedure'. Hierbij lanceert het secretariaat een op werkgroepsniveau opgemaakt ontwerpadvies, via mailverkeer en via website, om aldus in het bestek van 7 werkdagen tot adviesvaststelling te komen. Elke aldus georganiseerde procedure heeft betrekking op één adviesvaststelling. In 2024 gingen er 11 schriftelijke procedures door. Een per schriftelijke procedure bekomen advies wordt bekrachtigd op de eerstvolgende raadszitting – tot op dat moment kunnen de raadsorganisaties en raadsleden hun onthouding bij zo'n advies laten optekenen.

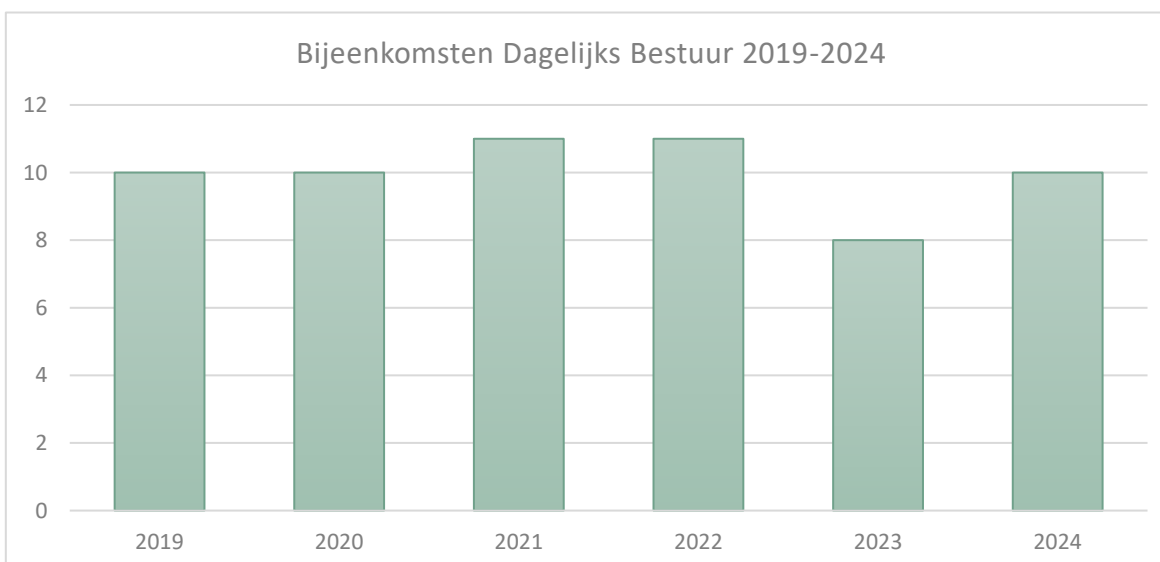
Aanwezigheden op raadszittingen

Wat de raadszittingen zelf betreft, werd het quorum over het algemeen behaald. Elke zitting is een deel van de raadsleden dat zich laat vertegenwoordigen, en nemen er raadsleden deel per elektronische weg.

Indien een raadszitting plaatsgrijpt zonder dat men het quorum behaalt, worden de bekomen adviezen bekrachtigd op de eerstvolgende raadszitting.

Zittingen van het Dagelijks Bestuur

In 2024 vergaderde het Dagelijks Bestuur tien maal – een ‘normaal’ jaar, wat blijkt uit volgende grafiek.

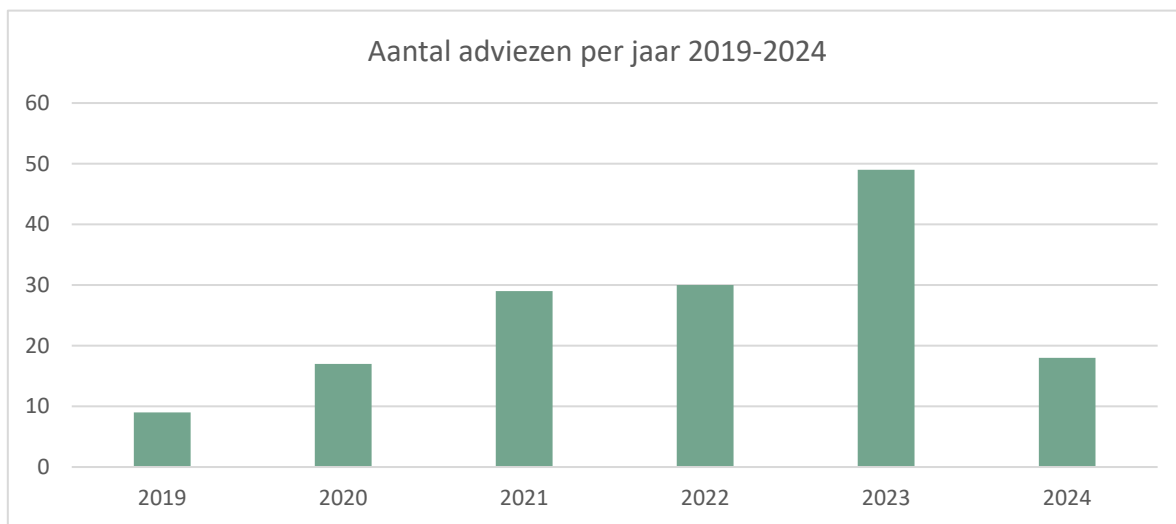
Het Dagelijks Bestuur heeft zich in 2024, zoals steeds, voornamelijk ingelaten met het bewaken en bevorderen van de voortgang van de werkzaamheden. Zoals reeds uiteengezet, de startbeslissingen voor adviesprojecten zijn belangrijk: deze neemt het Dagelijks Bestuur over het

algemeen via schriftelijke beslisprocessen. Op 21 juni kwam het Dagelijks Bestuur evenwel samen 'in conclaaf', om zich te bezinnen over de kwaliteit van de werkprocessen en -producten.

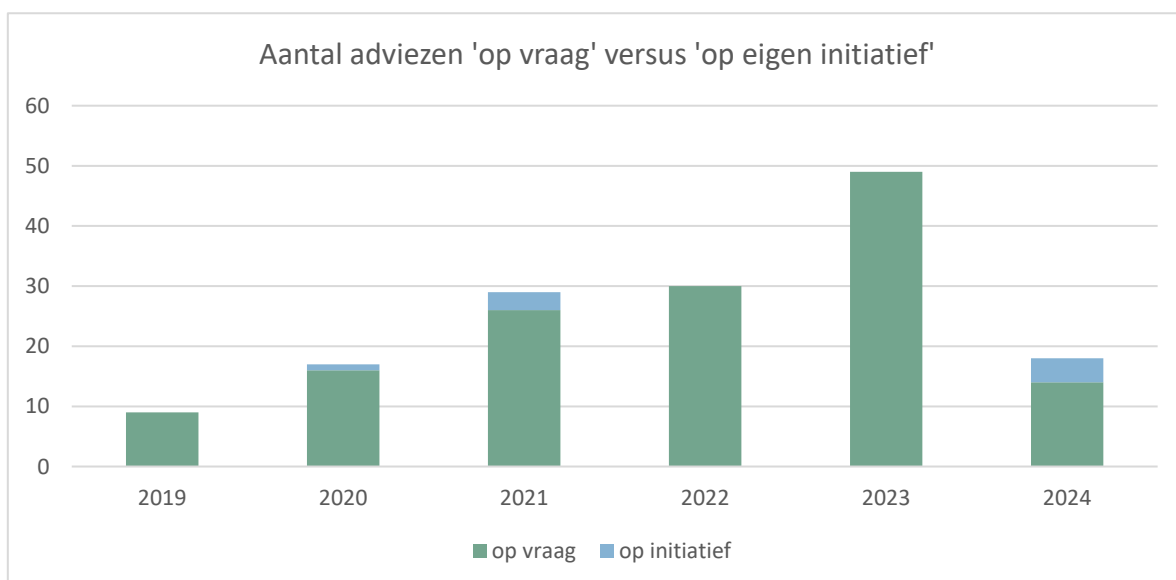
5 kengetallen: 'outputs' in 2024 en in de afgelopen werkjaren

Kwantitatief beeld van het advieswerk in 2024 en in de afgelopen jaren

In 2024 produceerde de Minaraad 18 adviezen. Na de drie typische legislatuurjaren 2021, 2022 en 2023, is het tempo aan adviesvragen in het verkiezingsjaar 2024 terug afgenomen, wat leidde tot een resultaat dat vergelijkbaar was met dat van 2019 en 2020.

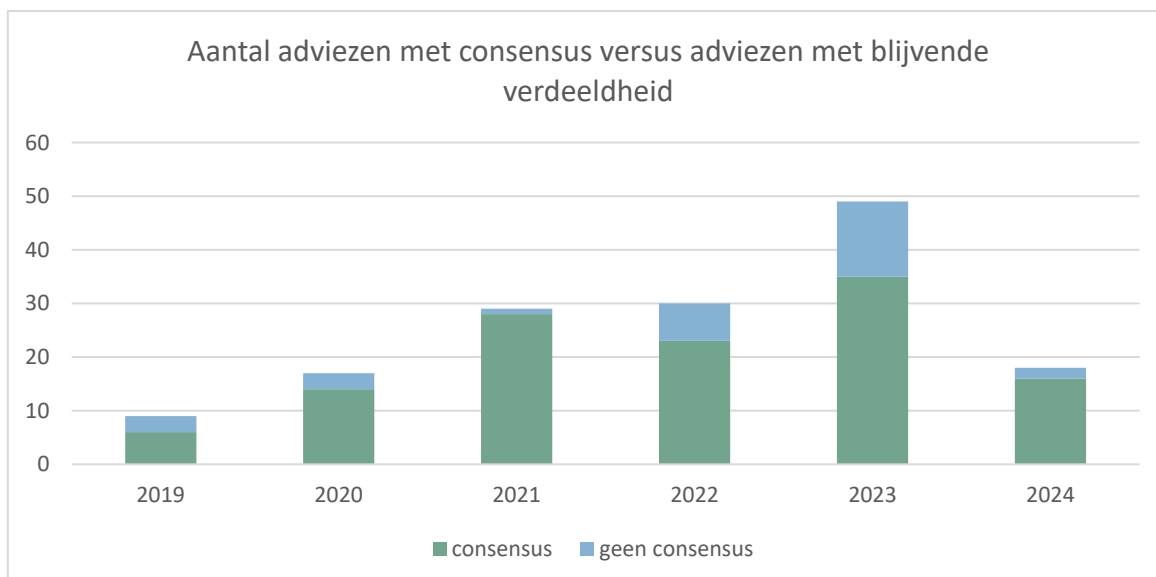
In tegenstelling tot het verkiezingsjaar 2019, kon de Minaraad in 2024 een viertal eigen initiatieven tot een goed einde brengen, wat er toe leidde dat de te verwachten terugval in adviesactiviteit in zekere mate geneutraliseerd kon worden.

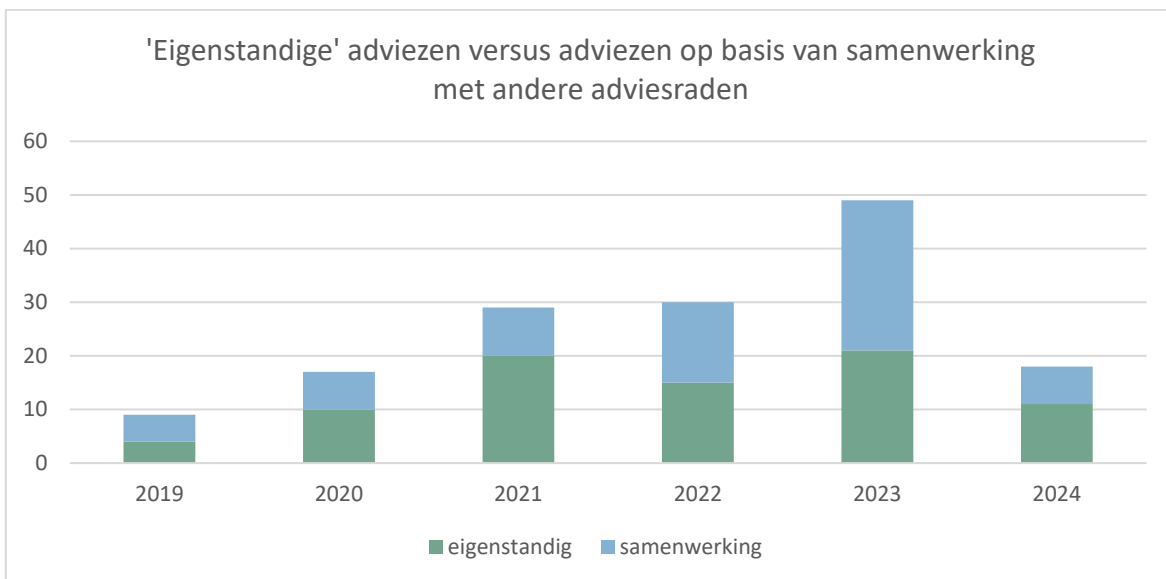
Bij adviesvraagdossiers is het dikwijls zo er nog geen 100% bevredigende oplossing is gevonden inzake een onderliggende tegenstelling tussen de beleidsmakers. Die onenigheid komt dikwijls aan de oppervlakte bij de bespreking ervan in de Minaraad. In de meeste gevallen kunnen de partners

enige vooruitgang boeken in het oplossen van de tegenstelling: dan volgt een consensusadvies. In sommige gevallen is het evenwel niet mogelijk om binnen het gegeven tijdspad of met de beschikbare informatie consensus te bereiken: dan wordt de overblijvende tegenstelling zo helder mogelijk weergegeven in het advies.

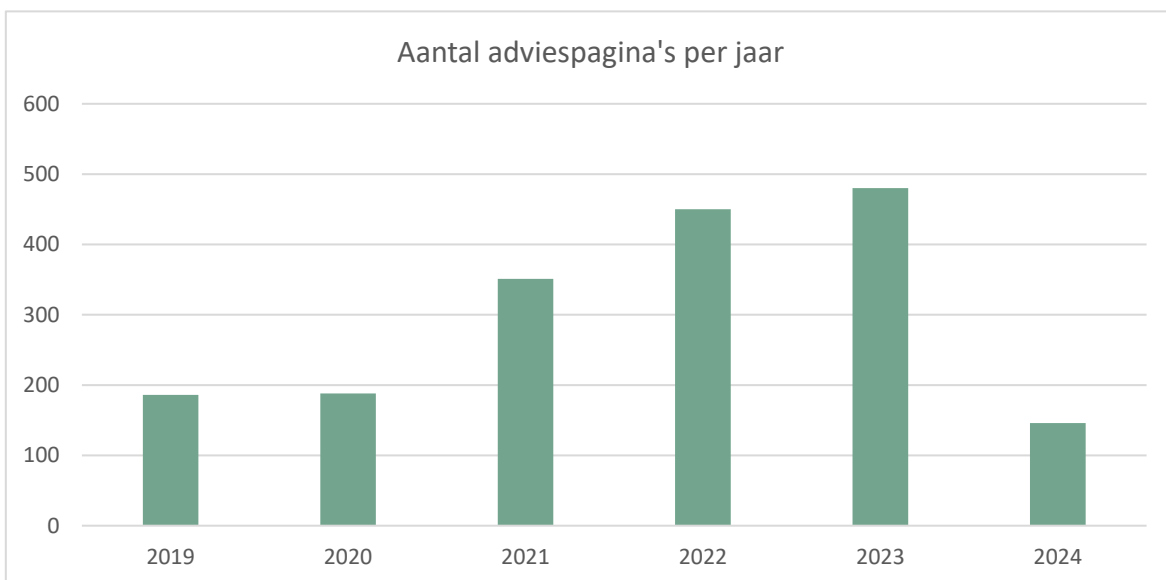
In 2024 was er aldus één advies waarbij een blijvende verdeeldheid werd opgetekend, en één advies waarbij een deel van de raadspartners zich onthouden hebben. Vergeleken met de andere werkjaren levert dit de volgende grafiek op:

Tot slot is het zo dat het Dagelijks Bestuur van de Minaraad, bij het ontvangst van adviesvragen, steeds nagaat of er vruchtbare samenwerking mogelijk zou zijn met andere strategische adviesraden – die immers al eens over hetzelfde adviesvoorwerp bevroegd worden. Een concrete samenwerkingsafspraken houdt aldus in dat de raadsleden slechts in de context van één adviesraad aan de overlegprocessen moeten deelnemen. Doorheen de jaren is er aldus steeds in de geest van samenwerking gezocht naar gezamenlijke oplossingen of naar complementariteit inzake dossiers die te maken hebben met omgevings-, klimaat- of energiebeleid. Wat dit betreft was de evolutie in 2024 als volgt:

Omdat er aan de werkvelden concrete werkgroepen verbonden zijn, en omdat de werkgroepsleden daadwerkelijk elke bladzijde van de ontwerpadviezen grondig moeten nalezen en bespreken – opdat de betrokken raadsorganisaties daadwerkelijk zouden kunnen instemmen met de adviezen – is het de moeite waard om ook eens te wijzen op het aantal geproduceerde adviesbladzijden. In 2024 bespraken de werkgroepsleden aldus, bij de voorbereiding van adviezen, ‘netto’ (met aftrek van titelpagina, inhoudstafel enz.) 146 pagina’s adviestekst, wat, vergeleken met de recentere werkjaren, een minder intensief jaar was.

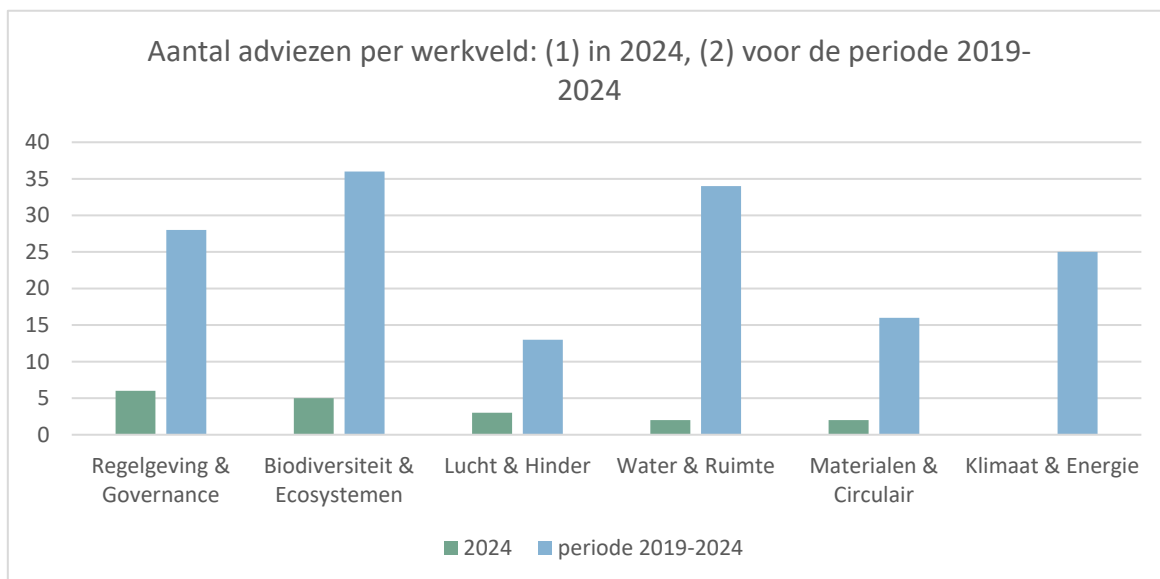
Het geleverde advieswerk vanuit het oogpunt van de werkvelden

Vanuit het oogpunt van de thematische werkvelden kunnen de 18 adviezen die de Minaraad in 2024 heeft vastgesteld, als volgt worden verdeeld:

- 6 adviezen in het Werkveld ‘Regelgeving & Governance’,
- 5 adviezen voor het Werkveld ‘Biodiversiteit & Ecosystemen’,
- 3 adviezen in het Werkveld ‘Lucht & Hinder’,

- 2 adviezen vastgesteld in het Werkveld 'Water & Ruimte' en
- 2 adviezen in het Werkveld 'Materialen & Circulair'.

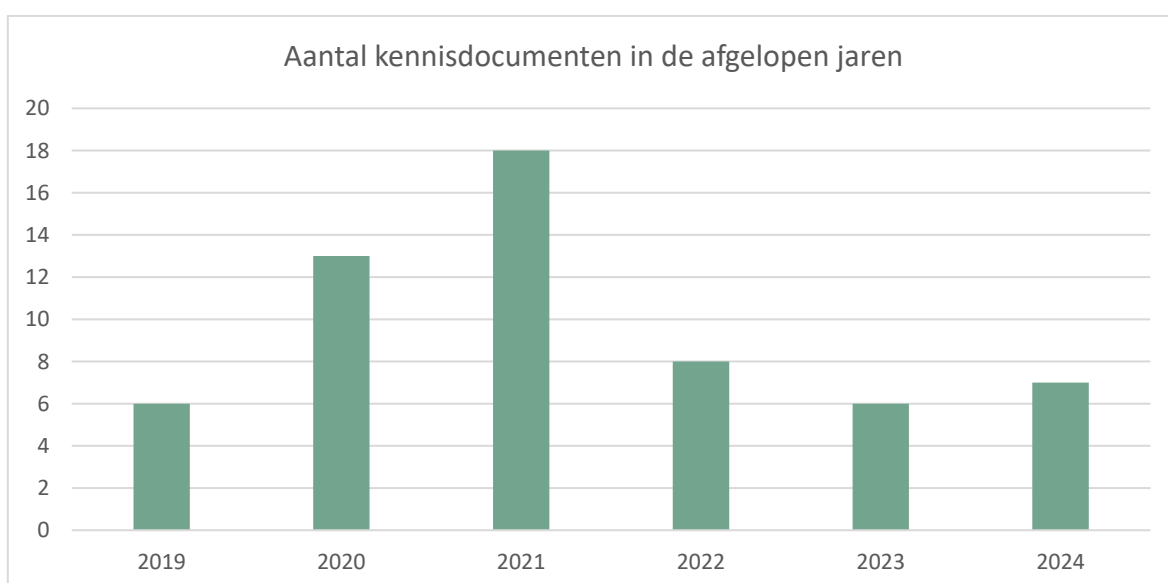
In verhouding tot de totale periode 2019-2024 levert dit het volgende plaatje op:

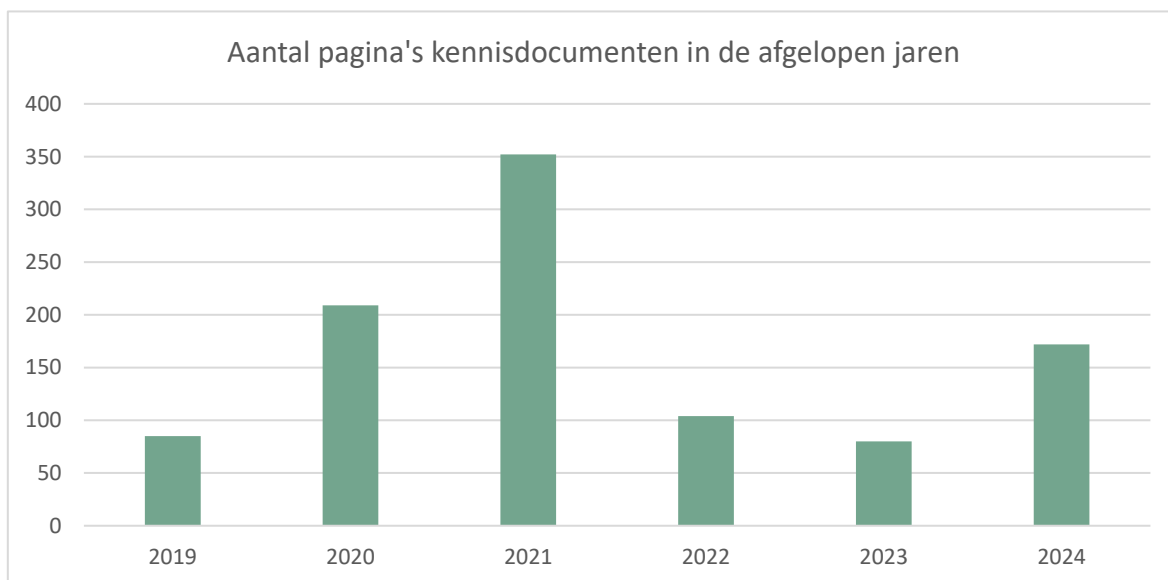
Geproduceerde kennisdocumenten in 2024, vergeleken met de andere jaren

Indien er doorheen het werkjaar een periode van vrije arbeidstijd beschikbaar is, probeert het secretariaat onder meer *briefings* en studies op te maken ten behoeve van de raadsorganisaties. Deze documenten zijn erop gericht syntheses of verkenningen te bieden ten behoeve van de raadsleden, en dit over topics waarvan vermoed kan worden dat ze later het voorwerp zullen zijn van adviesvragen.

In navolgende grafiek een overzicht van het aantal kennisdocumenten (*briefings* en studies) per werkjaar, in de afgelopen zes jaren.

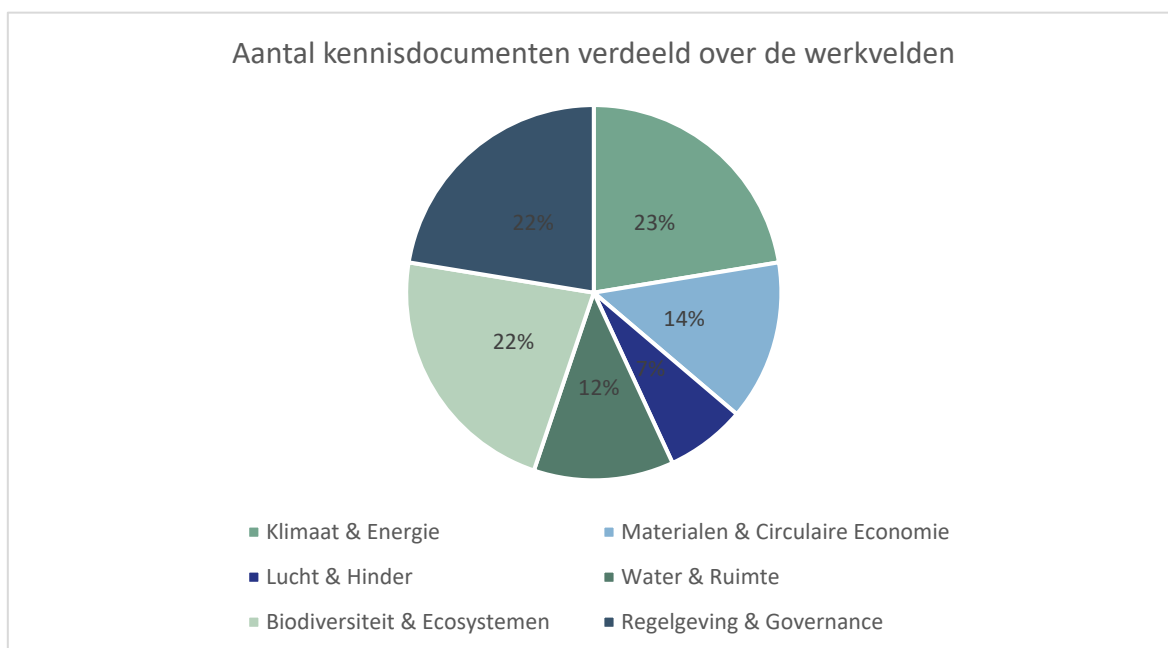
Deze evolutie in die periode is op vergelijkbare wijze verlopen voor het aantal geproduceerde pagina's studiedocument of briefing:

De stijging van het aantal geproduceerde kennis-pagina's in 2024 wordt verklaard door de uitbestede studie 'energietransitie gebouwen', die in de schoot van ENERGYVILLE werd uitgevoerd (zie voorheen).

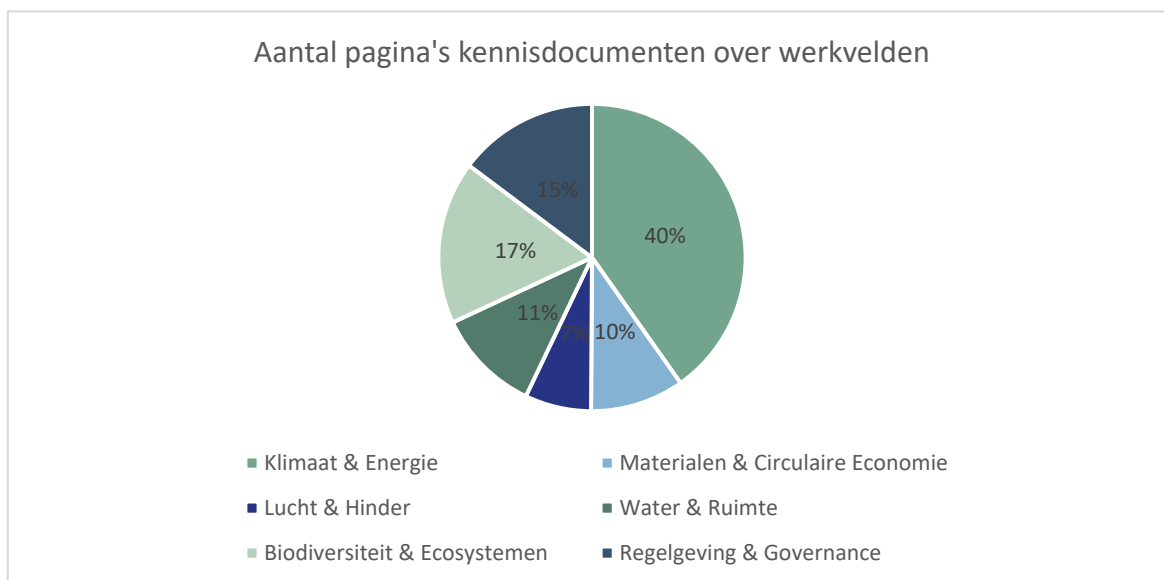
Geproduceerde kennisdocumenten bij de onderscheiden werkvelden

Wanneer het aantal kennisdocumenten dat geproduceerd werd in de periode 2019-2024, toegekend worden aan de werkvelden, ontstaat volgende grafiek:

In de afgelopen jaren is het merendeel van de kennisdocumenten aldus geproduceerd voor/door drie werkvelden: het Werkveld Klimaat & Energie, het Werkveld Biodiversiteit & Ecosystemen en het Werkveld Regelgeving & Governance.

Wat het aantal geproduceerde studie- en briefingpagina's aangaat, is er in de afgelopen jaren kennelijk het meeste aandacht gegaan naar het Werkveld Klimaat & Energie.

Op het 'conclaf' van het Dagelijks Bestuur, 21 juni 2024, is beslist om meer systematisch briefings op te laten maken door het secretariaat met betrekking tot recent vastgestelde Europese richtlijnen en verordeningen. Dit laat verhopen dat er in de toekomst een meer gestroomlijnde productie van dergelijke kennisdocumenten zal ontstaan.

Interne hoorzittingen, open hoorzittingen en studiedagen

Om de raadsleden te informeren of om de gedachtevorming te bevorderen, organiseert het secretariaat van de Minaraad 'events': interne hoorzittingen, open hoorzittingen en studiedagen.

De 'interne hoorzittingen' (of 'besloten hoorzittingen') hebben dikwijls te maken met aankomende of net ontvangen adviesvragen. De experts van de administratie en van het kabinet worden ertoe uitgenodigd om een toelichting te geven bij de inhoud en de totstandkoming van het voor advies voorgelegde document. Dit soort toelichtingen is toegankelijk voor de raadsorganisaties en voor de secretariaten van de adviesraden waarmee de Minaraad voor dat specifieke dossier samenwerkt.

Bij 'open hoorzittingen' worden niet alleen de raadsleden uitgenodigd, maar ook de aan de raadsorganisaties verbonden experts, en het bredere netwerk van aan de Minaraad verbonden academici en middenveld. De bedoeling is om één of meerdere complexere onderwerpen aan te snijden en de gedachtevorming hierrond te stimuleren. De zesmaandelijks hoorzittingen die de Minaraad samen met het VLEVA organiseert, vallen onder deze categorie.

'Studiedagen' (of 'conferenties', enz.) gelijken op 'open hoorzittingen', met dit verschil dat er breed uitgenodigd wordt, dat deze events gepaard gaan met ruime gelegenheid tot netwerk, en dat er een uitgebreid verslag volgt.

De evolutie van de aldus ondernomen events in de afgelopen jaren is als volgt weer te geven:

Ook voor wat 'events' aangaat heeft een verkiezingsjaar een ander karakter dan de meer normale legislatuurjaren. Aangezien de beleidsmakers beduidend minder adviesvragen voorleggen, organiseert het secretariaat minder 'besloten hoorzittingen'. Er werd in 2024 wel iets meer ingezet op 'open hoorzittingen' en 'studiedagen'.